

Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim

66-400 Gorzów Wlkp. ul. Jagiellończyka 10,
www.ko-gorzow.edu.pl

tel. 95 720 84 12, fax 95 722 37 26

e-mail: kuratorium@ko-gorzow.edu.pl

Diagnoza wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego

Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim

2021 r.

Spis treści

strona

1. Wstęp.....	1
2. Metodologia badania.....	2
2.1.Przedmiot i miejsce badań.....	3
2.2.Cele i problemy badawcze.....	3
2.3.Metody i techniki badawcze.....	4
2.4.Organizacja i przebieg badań.....	11
3. Diagnoza wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego – wyniki badań	17
3.1.Wpływ kształcenia na odległość na proces dydaktyczny.....	17
3.2.Wpływy kształcenia na odległość na proces wychowawczy.....	24
3.3. Wpływ kształcenia na odległość na proces opiekuńczy.....	28
3.4. Obszary wymagająca wsparcia wskazane przez dyrektorów badanych szkół.....	31
4. Wnioski i rekomendacje.....	35
5. Załączniki.....	38
1) Arkusz zbiorczy ankiety <i>Diagnoza wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego.</i>	
2) Arkusz zbiorczy ankiety <i>Podsumowanie wsparcia udzielonego uczniom i ich rodzicom w czasie ferii zimowych 2021 r.</i> ”	

1. Wstęp

Wprowadzenie edukacji za pomocą metod i technik kształcenia na odległość stało się koniecznością wynikającą z potrzeby chwili. Stan epidemii, który dotknął ludzi na całym świecie, zmienił nie tylko naszą codzienną rutynę, pracę, obowiązki, zakupy i formy utrzymywania kontaktów społecznych, ale także organizację kształcenia w szkołach. Edukacja zdalna nałożyła na nauczycieli obowiązek prowadzenia zajęć on-line, za pomocą webinarów, platform e-learningowych oraz cyfrowych zasobów edukacyjnych.

Powodzenie nauczania realizowanego w takiej formie zależy od wielu czynników, takich jak dostępność do technologii informacyjno – komunikacyjnych, poziomu umiejętności informatycznych zarówno uczniów jak i nauczycieli, umiejętności dostosowania się do nowych warunków przekazywania i nabywania wiedzy oraz, co nie mniej ważne, dostrzegania i reagowania na zmiany stanu emocjonalnego wszystkich uczestników procesu edukacyjnego, jakie niesie ze sobą funkcjonowanie w nowej rzeczywistości.

Niniejsze opracowanie zawiera opis i analizę badań prowadzonych przez Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim w ramach działania *Diagnoza wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego* w okresie do 5 grudnia 2020 r. do 31 stycznia 2020 r.

Analiza zebranych danych pozwoliła na rozpoznanie problemów, z którymi mierzą się dyrektorzy szkół, nauczyciele, uczniowie i rodzice w okresie edukacji zdalnej. Wyniki badań posłużyły do sformułowania wniosków i rekomendacji dotyczących wspomagania pracy szkoły przez Lubuskiego Kuratora Oświaty oraz podmioty, które w swojej statutowej działalności mają za zadanie działania na rzecz doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz wspomaganie pracy szkół i placówek.

Podstawą prawną czynności podjętych w trakcie działania *Diagnoza wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego* stanowią przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (Dz. U z 2020 r. poz. 910) wraz aktami wykonawczymi, ze szczególnym uwzględnieniem §19 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U z 2017 r. poz.1658).

2. Metodologia badania

W celu realizacji działania *Diagnoza wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego* Lubuski Kurator Oświaty powołał zespół w skład którego weszły następujące osoby:

- Iwona Bydłowska – starszy wizytator w Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim,
- Regina Korzeniowska - starszy wizytator w Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim, Delegatura w Zielonej Górze,
- Jolanta Lipińska - starszy wizytator w Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim,
- Grzegorz Tomczak – p.o. Dyrektor Wydziału Nadzoru Pedagogicznego.

Koordynowanie pracą Zespołu powierzono Jolancie Lipińskiej.

Opracowano plan działań zawierający analizę dostępnych materiałów dotyczących nauczania zdalnego, określenie obszarów objętych badaniem i sformułowanie głównych tez badawczych, ustalenie narzędzi badawczych. Działania zaplanowano na okres do 4 grudnia 2020 r. do 31 stycznia 2021 r.

Plan działań

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji	Osoba odpowiedzialna	Termin
1.	Sformułowanie problemu badawczego, celu badania, grupy docelowej	1. Analiza dostępnych materiałów dotyczących nauczania zdalnego. 2. Określenie obszarów objętych badaniem i sformułowanie głównych tez badawczych – dyskusja. 3. Ustalenie narzędzi badawczych i uzyskanie akceptacji LKO - wideokonferencja	J. Lipińska J. Lipińska R. Korzeniowska J. Lipińska R. Korzeniowska G. Tomczak	4.12.2020 r. 10.12.2020 r. 11.12.2020 r.
2.	Przygotowanie narzędzi badawczych	Opracowanie ankiety dla dyrektorów szkół - obszar dydaktyczny i opiekuńczy; - obszar wychowawczy. Opracowanie scenariusza badania fokusowego	R. Korzeniowska J. Lipińska I. Bydłowska J. Lipińska	Do 17.12.2020 r.
3.	Przeprowadzenie diagnozy	Zamieszczenie ankiety w systemie ankiet. Przeprowadzenie badania fokusowego – wideokonferencja.	J. Lipińska Informatyk J. Lipińska I. Bydłowska R. Korzeniowska	18.12.2020 r. 18.12.2020 r.
4.	Narada z dyrektorami PPP	Rola i zadania PPP w procesie wspomagania dyrektorów i nauczycieli w okresie edukacji zdalnej oraz po powrocie uczniów do nauczania stacjonarnego – wideokonferencja.	J. Lipińska R. Korzeniowska	20.01.2020 r.

5.	Opracowanie wyników badań	Analiza wyników ankiety. Analiza wyników badania fokusowego. Analiza materiału z narady z dyrektorami PPP	J. Lipińska I. Bydłowska R. Korzeniowska	Do 20.01.2021r.
6.	Wykorzystanie wyników badań	Przygotowanie wniosków i rekomendacji. Spotkanie z dyrektorami ODN i WOM – wideokonferencja. Określenie form wsparcia dla szkół.	J. Lipińska I. Bydłowska R. Korzeniowska LKO, DWNP, J. Lipińska, R. Korzeniowska	Do 20.01.2021r. 28.01.2021r. Do 30.01.2021r.

2.1 Przedmiot i miejsce badań

Badaniem objęto szkoły i placówki z terenu województwa lubuskiego, nad którymi nadzór pedagogiczny sprawuje Lubuski Kurator Oświaty.

Na terenie województwa lubuskiego działa 728 szkół w tym, 366 szkół podstawowych, 70 branżowych szkół I stopnia, 13 szkół branżowych II stopnia, 106 liceów ogólnokształcących, 2 licea sztuk plastycznych, 2 ogólnokształcące szkoły muzyczne I stopnia, 1 ogólnokształcąca szkoła sztuk pięknych, 82 szkoły policealne, 19 szkół specjalnych przysposabiających do pracy, 67 techników oraz 19 poradni psychologiczno – pedagogicznych w tym, 15 poradni specjalistycznych (dane na podstawie Systemu Informacji Oświatowej).

Przedmiotem badania było określenie wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego. Badaniem objęto dyrektorów szkół wszystkich typów oraz dyrektorów publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych znajdujących się w nadzorze Lubuskiego Kuratora Oświaty.

2.2 Cele i problemy badawcze

Analiza dostępnych informacji dotyczących kształcenia na odległość wskazuje, że w zdecydowanej większości przedmiotem publikacji był dostęp do technologii informacyjno – komunikacyjnej, kompetencje informatyczne uczniów i nauczycieli, rzadziej badania dotyczyły sfery emocjonalnej oraz sposobu funkcjonowania szkół w okresie nauczania na odległość.

Przystępując do działań związanych z realizacją projektu badawczego określono obszary objęte badaniem i sformułowano główne tezy badawcze. Miały one umożliwić odpowiedzi na następujące pytania:

- czy i w jaki sposób kształcenie na odległość wpływa na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy pracy szkoły?
- czy i na jakie problemy napotykali nauczyciele i uczniowie podczas lekcji prowadzonych on-line?
- czy i w jaki sposób kształcenie na odległość wpływa na dobrostan uczniów?

- czy i kto wspierał pracę szkoły w okresie nauczania na odległość?
- czy i w jakim obszarze osoby zarządzające szkołą oczekują wsparcia?

W związku z tym zdefiniowano cel główny i cele szczegółowe prowadzonego przez Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim badania.

Celem głównym było określenie wpływu kształcenia na odległość na realizację procesu dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego szkoły.

Cele szczegółowe obejmowały:

- zdefiniowanie problemów na jakie napotykali uczniowie i nauczyciele w okresie realizacji zajęć za pomocą metod i technik kształcenia na odległość;
- określenie ich wpływu na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy pracy szkoły;
- opracowanie wniosków i rekomendacji dla dyrektorów szkół;
- przygotowanie adekwatnych do potrzeb form wsparcia pracy szkół.

2.3 Metody i techniki badawcze

Aby zdiagnozować wpływ kształcenia na odległość na realizację procesu dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego szkoły posłużono się następującymi narzędziami i metodami badawczymi:

- wywiad fokusowy;
- ankieta;
- debata, rozmowa kierowana.

Wywiad fokusowy to jeden ze sposobów zdobywania danych. Dyskusja w ramach zogniskowanego wywiadu grupowego jest prowadzona przez moderatora. W badaniu bierze udział niewielka ilość osób. Grupa ta stanowi nieformalne zgromadzenie, dobrane celowo, i pożądanym jest od niej uzyskanie informacji na omawiany temat. Nie wytwarza ona informacji ilościowych, które mogłyby stanowić podłoże do porównań z szerszą populacją. W metodzie fokusowej występuje dyskusja, lecz jest ona w pewien sposób ukierunkowana - dotyczy wymiany opinii, poglądów na określony temat (na podstawie *Słownika języka polskiego PWN*).

W ramach działania *Diagnoza wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego* posłużono się wywiadem fokusowym w celu zebrania informacji dotyczących edukacji zdalnej, przygotowania dyrektorów szkół do powrotu uczniów po izolacji oraz określenia potrzeb dyrektorów w zakresie wspomagania w obszarze dydaktycznym, wychowawczym i opiekuńczym pracy szkoły. Przygotowano scenariusz wywiadu fokusowego.

Scenariusz badania fokusowego

Cel badania: - zdiagnozowanie problemów dotyczących edukacji zdalnej;

- przygotowanie dyrektorów szkół do powrotu uczniów po izolacji;

- określenie potrzeb dyrektorów szkół w zakresie wspomagania.

Grupa badawcza: - 10 dyrektorów szkół ponadpodstawowych;

- 10 dyrektorów szkół podstawowych województwa lubuskiego.

Termin badania: - **18 grudnia 2020 r.**

- **sesja I**

godz. 10.00 – 11.30 dyrektorzy szkół ponadpodstawowych;

- **sesja II**

godz. 12.30 – 14.00 dyrektorzy szkół podstawowych.

Prowadzący: Jolanta Lipińska, Iwona Bydlowska

Lp.	Obszar badawczy	Pytania problemowe	Czas
1.	Rozpoczęcie	Powitanie uczestników, przedstawienie celu spotkania, ustalenie zasad udziału w spotkaniu	5 min.
2.	Obszar dydaktyczny	- Czy w Państwa szkole byli uczniowie, którzy nie realizowali obowiązku szkolnego, obowiązku nauki? - Czy obserwowali Państwo zwiększoną absencję uczniów podczas lekcji zdalnych? - Czy nauczyciele sygnalizowali trudności w realizacji podstawy programowej? - Jakiego rodzaju były to trudności?	25 min.
3.	Obszar wychowawczy	- Czy po powrocie do szkoły we wrześniu obserwowali Państwo zachowania niepokojące u uczniów? - Jakie? - Czy była to zwiększona liczba? - Jakie działania podejmowali Państwo w związku z tym? - Czy w tym obszarze oczekują Państwo wsparcia? - Jakiego rodzaju?	30 min.
4.	Obszar opiekuńczy	- Czy mieli Państwo możliwość udzielania pomocy uczniom w trudnej sytuacji materialnej, życiowej? - W jaki sposób udzielali Państwo pomocy tym uczniom? - Czy ktoś Państwa w tym wspierał? Kto? W jaki sposób? - Czy w tym obszarze oczekują Państwo wsparcia? - Jakiego rodzaju?	25 min.
5.	Zakończenie	Podsumowanie spotkania, podziękowanie za udział, pożegnanie	5 min.

Ankieta to jedna z metod badań społecznych, w której do zbierania informacji od respondentów wykorzystuje się wystandaryzowany kwestionariusz. Ankieta służy do zebrania dużej liczby informacji o zjawiskach występujących w społeczeństwie (na podstawie *Słownika języka polskiego PWN*).

W ramach działania *Diagnoza wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego* zastosowano kwestionariusz ankiety skierowany do wszystkich dyrektorów szkół województwa lubuskiego.

Kwestionariusz ankiety

Diagnoza wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego

Celem ankiety jest określenie wpływu kształcenia na odległość na realizację procesu dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego szkoły. Na podstawie wyników ankiety opracowane zostaną wnioski i rekomendacje oraz zaplanowane formy wsparcia dyrektorów szkół województwa lubuskiego po powrocie uczniów do szkół.

1. Czy w szkole monitorowano frekwencję uczniów?
Tak Nie
2. Ilu uczniów nie uczestniczyło w kształceniu na odległość? (pytanie liczbowe)
3. Jakie trudności zgłaszali nauczyciele w realizacji podstawy programowej: (pytanie otwarte)
4. Czy uczniowie mieli jednakowy dostęp do edukacji prowadzonej za pomocą metod i technik kształcenia na odległość?
Tak Nie
5. Jakie trudności zgłaszali uczniowie w przyswojeniu określonych treści programowych? (pytanie otwarte)
6. W jakim zakresie rozpoznawano sytuację społeczną uczniów? (pytanie otwarte)
7. W jakim zakresie i ilu uczniów objęto pomocą materialną? (pytanie otwarte)
8. W jakiej formie i ilu uczniom w trudnej sytuacji życiowej zapewniono pomoc? (pytanie otwarte)
9. Jakie instytucje wspierały pracę szkoły? (pytanie wielokrotnego wyboru)
 - ośrodek pomocy społecznej;
 - poradnia psychologiczno – pedagogiczna;
 - kurator sądowy;
 - instytucje pozarządowe;
10. Ilu uczniów objęto opieką świetlicy szkolnej? (pytanie liczbowe)
11. Czy zapewniono chętnym uczniom posiłki?
Tak Nie
12. Czy nauczyciele sygnalizowali niepokojące zachowania uczniów podczas lekcji prowadzonych on-line?
Tak Nie
13. Czy zachowania uczniów dotyczyły? (pytanie wielokrotnego wyboru)
 - przejawów agresji wobec nauczyciela;
 - przejawów agresji wobec rówieśników;
 - zniechęcenia;
 - przemęczenia;
 - inne.
14. Jeżeli w pytaniu 13 zaznaczono inne proszę podać jakie? (pytanie otwarte)
15. W jaki sposób zapewniono uczniom możliwość nawiązywania relacji z rówieśnikami? (pytanie otwarte).
16. Czy rodzice uczniów utrzymywali kontakt ze szkołą?

Tak

Nie

17. Czy rodzice sygnalizowali niepokojące zachowania u swoich dzieci?

Tak

Nie

18. Czy niepokojące zachowania uczniów dotyczyły? (pytanie wielokrotnego wyboru)

- przejawów agresji wobec nauczyciela;
- przejawów agresji wobec rówieśników;
- zniechęcenia;
- przemęczenia;
- inne.

19. Jeżeli w pytaniu 17 zaznaczono inne proszę podać jakie? (pytanie otwarte)

20. Czy dyrektor szkoły oczekuje wsparcia Lubuskiego Kuratora Oświaty?

Tak

Nie

21. W jakim obszarze Dyrektor szkoły oczekuje wsparcia Lubuskiego Kuratora Oświaty? (pytanie otwarte)

W badaniu wykorzystano również kwestionariusz ankiety prowadzonej przez Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim na zlecenie Ministerstwa Edukacji i Nauki dedykowany dyrektorom poradni psychologiczno – pedagogicznych *Podsumowanie wsparcia udzielonego uczniom i ich rodzicom w czasie ferii zimowych 2021 r.*

Kwestionariusz ankiety
„Podsumowanie wsparcia udzielonego uczniom i ich rodzicom
w czasie ferii zimowych 2021 r.”

Badanie ankietowe dotyczy całego okresu ferii zimowych tj. 4 -15 stycznia 2021 r.

1. Czy na stronie internetowej poradni zamieszczono informację o formach wsparcia udzielanego przez poradnię w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w czasie ferii zimowych?

- ☐ tak
☐ nie

2. Czy poradnia w czasie ferii zimowych uruchomiła infolinię dla dzieci, młodzieży, rodziców/opiekunów, nauczycieli?

- ☐ tak
☐ nie

Jeżeli tak, to proszę wpisać godziny funkcjonowania infolinii
.....

3. Czy poradnia w czasie ferii zimowych ustaliła stałe dyżury telefoniczne (poza infolinią) dla dzieci, młodzieży, rodziców/opiekunów, nauczycieli?

- ☐ tak
☐ nie

Jeżeli tak, to proszę wpisać godziny pełnienia dyżurów telefonicznych
.....

4. Czy informacja dotycząca wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w czasie ferii zimowych została przekazana do dyrektorów szkół znajdujących się na terenie działania poradni?

- ☐ tak
☐ nie

Jeżeli tak, to:

W jaki sposób dyrektorzy szkół zostali poinformowani o wsparciu udzielanym przez poradnię w czasie ferii zimowych?

- ☐ e-mailem
- ☐ telefonicznie
- ☐ w inny sposób (jaki?)
- a)
- b)
- c)
- ☐ nie zostali poinformowani

5. W jaki sposób informacja dotycząca wzmożonego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego udzielanego przez poradnię została przekazana uczniom, rodzicom/opiekunom oraz nauczycielom szkół znajdujących się na terenie działania poradni?

- ☐ na stronie internetowej szkoły
- ☐ zamieszczenie informacji w dzienniku elektronicznym
- ☐ w inny sposób (jaki?)
- a)
- b)
- c)
- ☐ nie zostali poinformowani

6. Łączna liczba uczniów publicznych i niepublicznych szkół podstawowych, którym udzielono bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w czasie ferii zimowych:,

w tym:

- a) liczba uczniów klas I-III -,
- b) liczba uczniów klas IV-VIII -
- c) liczba uczniów szkół podstawowych specjalnych -

7. Łączna liczba uczniów publicznych i niepublicznych szkół ponadpodstawowych którym udzielono bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w czasie ferii zimowych:,

w tym:

- a) liczba uczniów liceum ogólnokształcącego -
- b) liczba uczniów technikum -
- c) liczba uczniów branżowej szkoły I stopnia -
- d) liczba uczniów branżowej szkoły II stopnia -
- e) liczba uczniów szkoły policealnej -
- f) liczba uczniów szkół ponadpodstawowych specjalnych:.....

8. Łączna liczba rodziców uczniów publicznych i niepublicznych szkół podstawowych, którym udzielono bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w czasie ferii zimowych.....,

w tym:

- a) liczba rodziców uczniów klas I-III:
- b) liczba rodziców uczniów klas IV-VIII:
- c) liczba rodziców uczniów szkół podstawowych specjalnych:.....

9. Łączna liczba rodziców uczniów publicznych i niepublicznych szkół ponadpodstawowych, którym udzielono bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w czasie ferii zimowych.....,

w tym:

- a) liczba uczniów liceum ogólnokształcącego:

- b) liczba uczniów technikum:
- c) liczba uczniów branżowej szkoły I stopnia:
- d) liczba uczniów szkół ponadpodstawowych specjalnych:.....

10. Najczęstsze problemy zgłaszane przez uczniów dotyczyły

- ☐ sposobów, form spędzania czasu wolnego,
- ☐ relacji domowych, rodzinnych,
- ☐ kontaktów i relacji rówieśniczych,
- ☐ inne – jakie?
- a)
- b)
- c)

11. Najczęstsze problemy zgłaszane przez rodziców uczniów dotyczyły

- ☐ kwestii wychowawczych,
- ☐ zagospodarowania dzieciom czasu wolnego,
- ☐ relacji domowych, rodzinnych,
- ☐ kontaktów i relacji rówieśniczych dziecka,
- ☐ inne – jakie (najczęściej)?
- a)
- b)
- c)

12. Sposoby, formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielonej uczniom

- ☐ rozmowy, porady, konsultacje telefoniczne,
- ☐ rozmowy, porady, konsultacje z wykorzystaniem komunikatorów internetowych,
- ☐ wizyta bezpośrednia w poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- ☐ prowadzenie terapii dzieci i młodzieży oraz ich rodzin,
- ☐ inne – jakie?
- a)
- b)
- c)

☐ poradnia nie proponowała dodatkowego wsparcia psychologiczno- pedagogicznego w czasie ferii zimowych.

13. Sposoby, formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielonej rodzicom uczniów

- ☐ rozmowy, porady, konsultacje telefoniczne,
- ☐ rozmowy, porady, konsultacje z wykorzystaniem komunikatorów internetowych,
- ☐ wizyta bezpośrednia w poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- ☐ inne – jakie?
- a)
- b)
- c)

☐ poradnia nie proponowała dodatkowego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w czasie ferii zimowych.

14. Jaka/jakie formy wsparcia spotkały się z największym zainteresowaniem – proszę uzupełnić

.....

15. Czy można stwierdzić, że zaproponowane dodatkowe formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w czasie ferii zimowych, spotkały się z zainteresowaniem dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli?

- ☐ zdecydowanie tak

- ☐ raczej tak
☐ zdecydowanie nie
☐ raczej nie
☐ trudno powiedzieć

16. Która grupa odbiorców wykazywała największe zainteresowanie dodatkowymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznymi w czasie ferii zimowych?

- ☐ dzieci/uczniowie
☐ rodzice
☐ nauczyciele

Podstawy prawne:

- 1) ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 i 1378);
- 2) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 1389, z późn. zm.);
- 3) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020r. poz. 1394);
- 4) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 199, z późn. zm.);
- 5) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1552).

Deбата to dyskusja, najczęściej w celu ustalenia wspólnego stanowiska, w której bierze udział wiele osób, zwykle oficjalna lub publiczna, prowadzona przeważnie na zebraniu, posiedzeniu (na podstawie *Dobryśownik.pl*).

W ramach działania *Diagnoza wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego* zastosowano debatę podczas spotkania z dyrektorami poradni psychologiczno – pedagogicznych.

Narada z dyrektorami poradni psychologiczno – pedagogicznych województwa lubuskiego.

Temat: Rola i zadania PPP w procesie wspomagania dyrektorów i nauczycieli w okresie edukacji zdalnej oraz po powrocie uczniów do nauczania stacjonarnego.

Cel: określenie planu działań i form wsparcia po powrocie uczniów do szkół.

Termin : 20 stycznia 2021r. godz. 10.00- 12.00

Uczestnicy: dyrektorzy PPP województwa lubuskiego

Forma: spotkanie on – line

Program spotkania

Lp.	Temat	prowadzący	Czas
1.	Otwarcie spotkania	LKO E. Rawa	10.00 – 10.10
2.	Przedstawienie wstępnych wyników diagnozy wpływu kształcenia na odległość na procesy dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy.	J. Lipińska	10.10 – 10.30

3.	Debata - obserwacje pracowników PPP i sygnały dotyczące funkcjonowania uczniów w okresie kształcenia na odległość.	Moderuje R. Korzeniowska	10.30 – 11.15
4.	Ustalenie form wsparcia dla szkół w ramach wspomagania przez PPP- debata	Moderuje J. Lipińska	11.15- 11.45
5.	Podsumowanie, zakończenie spotkania	LKO E. Rawa	11.45.-12.00

2.4 Organizacja i przebieg badań

Badania w ramach działania *Diagnoza wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego* przeprowadzono w okresie od 04 grudnia 2020 r. do 30 stycznia 2021 r.

W wywiadzie fokusowym wzięło udział 20 dyrektorów szkół województwa lubuskiego. Szkoły wytypowano w sposób umożliwiający zdiagnozowanie całego obszaru województwa z uwzględnieniem lokalizacji oraz typów szkół. Pozwoliło to na zebranie danych ze szkół działających na obszarze wiejskim, w małych i średnich miastach oraz szkół wielkomiejskich. Podział na typy szkół pozwolił na uwzględnienie specyfiki problemów występujących w szkołach podstawowych, szkołach ponadpodstawowych, w tym ogólnokształcących i szkołach kształcących w zawodzie. Zaproszenie do udziału w badaniu przekazano uczestnikom telefonicznie. Poinformowano o formie spotkania i tematyce badania. Wywiad fokusowy przeprowadzono na platformie Zoom. Link do spotkania uczestnicy otrzymali drogą e-mail na dzień przez wyznaczonym terminem.

Badanie fokusowe przeprowadzono w dniu 18 grudnia 2020r. Badaniem objęto 10 dyrektorów szkół ponadpodstawowych (sesja I) i 10 dyrektorów szkół podstawowych (sesja II).

W spotkaniu uczestniczyli:

Ewa Rawa – Lubuski Kurator Oświaty;

Grzegorz Tomczak – p.o. Dyrektor Wydziału Nadzoru Pedagogicznego;

Regina Korzeniowska - starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim, Delegatura w Zielonej Górze;

Iwona Bydlowska - starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim;

Jolanta Lipińska - starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim;

Mariusz Biniewski – dyrektor I Liceum Ogólnokształcącego w Gorzowie Wielkopolskim;

Stanisław Jodko – dyrektor Zespołu Szkół Elektrycznych w Gorzowie Wielkopolskim;

Adrian Woškowiak – dyrektor Zespołu Szkół Samorządowych w Witnicy;

Sabina Orlicka – dyrektor Powiatowego Zespołu Szkół w Świebodzinie;

Aneta Warzuniak – wicedyrektor Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Drezdenku;

Kamila Jur - dyrektor V Liceum Ogólnokształcącego w Zielonej Górze;

Mariusz Szpakowicz – dyrektor II Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Integracyjnymi w Zielonej Górze;

Jerzy Rozynek – dyrektor Branżowej Szkoły I st. w CKZiU w Sulechowie;
Barbara Kołarzyk – dyrektor Liceum Ogólnokształcącego w Krośnie Odrzańskim;
Anna Król – dyrektor Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Żaganiu;
Sylwia Dworecka – dyrektor Szkoły Podstawowej w Goszczanowie;
Ferdynand Sańko – dyrektor Szkoły Podstawowej w Lipkach Wielkich;
Anna Łapińska – dyrektor Szkoły Podstawowej w Ciecierzycach;
Bogumiła Hałas – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 6 w Gorzowie Wielkopolskim;
Izabela Hutyra – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1 w Sulęcinie;
Lidia Dubniewska – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 11 w Zielonej Górze;
Elżbieta Matras – dyrektor Szkoły Podstawowej w Zaborze;
Władysław Kondras – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 28 w Zielonej Górze;
Robert Siegel – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 3 w Gubinie;
Małgorzata Stodulska – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 5 w Żarach.

Celem badania było zdiagnozowanie problemów dotyczących edukacji zdalnej, przygotowanie dyrektorów szkół do powrotu uczniów po izolacji oraz określenie potrzeb dyrektorów szkół w zakresie wspomagania w obszarze dydaktycznym, wychowawczym i opiekuńczym pracy szkoły. Dyrektorom zadano następujące pytania:

- Czy w Państwa szkole byli uczniowie, którzy nie realizowali obowiązku szkolnego, obowiązku nauki?
- Czy obserwowali Państwo zwiększoną absencję uczniów podczas lekcji zdalnych?
- Czy nauczyciele sygnalizowali trudności w realizacji podstawy programowej?
- Jakiego rodzaju były to trudności?
- Czy po powrocie do szkoły we wrześniu obserwowali Państwo zachowania niepokojące u uczniów? Jakież?
- Czy była to zwiększona liczba?
- Jakież działania podejmowali Państwo w związku z tym?
- Czy w tym obszarze oczekują Państwo wsparcia?
- Jakiego rodzaju?
- Czy mieli Państwo możliwość udzielania pomocy uczniom w trudnej sytuacji materialnej, życiowej?
- W jaki sposób udzielali Państwo pomocy tym uczniom?
- Czy ktoś Państwa w tym wspierał? Kto? W jaki sposób?

- Czy w tym obszarze oczekują Państwo wsparcia?

- Jakiego rodzaju?

Po przeprowadzonym badaniu fokusowym sporządzono sprawozdanie zawierające opis głównych problemów rozpoznanych przez dyrektorów szkół, wnioski i rekomendacje.

Badanie ankietowe w ramach działania *Diagnoza wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego* skierowane było do dyrektorów wszystkich szkół województwa lubuskiego. Ankietę przeprowadzono drogą elektroniczną za pomocą kwestionariusza ankiet zamieszczonego w Systemie ankiet Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim. Kwestionariusz dostępny był w okresie od 15 grudnia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. do godziny 15.00. Informacje o prowadzonym badaniu przekazano za pomocą komunikatu na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim oraz indywidualnie, za pomocą bazy adresów e - mail szkół znajdujących się w nadzorze Lubuskiego Kuratora Oświaty.

Kwestionariusz ankiety zawierał 21 pytań, w tym 8 pytań zamkniętych, 2 pytania wielokrotnego wyboru oraz 11 pytań otwartych. Dyrektorom szkół zadano następujące pytania:

1. Czy w szkole monitorowano frekwencję uczniów?
2. Ilu uczniów nie uczestniczyło w kształceniu na odległość?
3. Jakie trudności zgłaszali nauczyciele w realizacji podstawy programowej?
4. Czy uczniowie mieli jednakowy dostęp do edukacji prowadzonej za pomocą metod i technik kształcenia na odległość?
5. Jakie trudności zgłaszali uczniowie w przyswojeniu określonych treści programowych?
6. W jakim zakresie rozpoznawano sytuację społeczną uczniów?
7. W jakim zakresie i ilu uczniów objęto pomocą materialną?
8. W jakiej formie i ilu uczniom w trudnej sytuacji życiowej zapewniono pomoc?
9. Jakie instytucje wspierały pracę szkoły?
 - ośrodek pomocy społecznej;
 - poradnia psychologiczno – pedagogiczna;
 - kurator sądowy;
 - instytucje pozarządowe;
10. Ilu uczniów objęto opieką świetlicy szkolnej?
11. Czy zapewniono chętnym uczniom posiłki?
12. Czy nauczyciele sygnalizowali niepokojące zachowania uczniów podczas lekcji prowadzonych on-line?
13. Czy zachowania uczniów dotyczyły
 - przejawów agresji wobec nauczyciela;
 - przejawów agresji wobec rówieśników;
 - zniechęcenia;
 - przemęczenia;
 - inne.
14. Jeżeli w pytaniu 13 zaznaczono inne proszę podać jakie.
15. W jaki sposób zapewniono uczniom możliwość nawiązywania relacji z rówieśnikami?
16. Czy rodzice uczniów utrzymywali kontakt ze szkołą?

17. Czy rodzice sygnalizowali niepokojące zachowania u swoich dzieci?
18. Czy niepokojące zachowania uczniów dotyczyły
- przejawów agresji wobec nauczyciela;
 - przejawów agresji wobec rówieśników;
 - zniechęcenia;
 - przemęczenia;
 - inne.
19. Jeżeli w pytaniu 18 zaznaczono inne proszę podać jakie.
20. Czy dyrektor szkoły oczekuje wsparcia Lubuskiego Kuratora Oświaty?
21. W jakim obszarze Dyrektor szkoły oczekuje wsparcia Lubuskiego Kuratora Oświaty?

Po zakończeniu badania ankietowego dokonano analizy ilościowej i jakościowej zebranego materiału badawczego. Na podstawie wyników ankiety sformułowano wnioski i rekomendacje. W ankiecie wzięło udział 387 dyrektorów szkół działających na terenie województwa lubuskiego, co stanowi 53,1% wszystkich szkół województwa.

W niniejszym opracowaniu wykorzystano również ankietę przeprowadzoną na zlecenie Ministerstwa Edukacji i Nauki wśród dyrektorów poradni psychologiczno – pedagogicznych. Dnia 7 stycznia 2021r. MEiN zwróciło się z prośbą o zebranie danych dotyczących działań poradni psychologiczno – pedagogicznych w okresie ferii zimowych. Kwestionariusz ankiety *Podsumowanie wsparcia udzielonego uczniom i ich rodzicom w czasie ferii zimowych 2021 r.* przesłano drogą e- mail do wszystkich dyrektorów publicznych poradni działających w województwie lubuskim. Wyznaczono termin przekazania informacji do Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim do dnia 15 stycznia 2021 r. do godziny 15.00. Ankieta zawierała 16 pytań, w tym 7 pytań zamkniętych, 8 pytań wielokrotnego wyboru, 1 pytanie otwarte.

Respondentom zadano następujące pytania:

1. Czy na stronie internetowej poradni zamieszczono informację o formach wsparcia udzielanego przez poradnię w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w czasie ferii zimowych?
2. Czy poradnia w czasie ferii zimowych uruchomiła infolinię dla dzieci, młodzieży, rodziców/opiekunów, nauczycieli?
3. Czy poradnia w czasie ferii zimowych ustaliła stałe dyżury telefoniczne (poza infolinią) dla dzieci, młodzieży, rodziców/opiekunów, nauczycieli?
4. Czy informacja dotycząca wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w czasie ferii zimowych została przekazana do dyrektorów szkół znajdujących się na terenie działania poradni?
W jaki sposób dyrektorzy szkół zostali poinformowani o wsparciu udzielanym przez poradnię w czasie ferii zimowych?
5. W jaki sposób informacja dotycząca wzmożonego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego udzielanego przez poradnię została przekazana uczniom, rodzicom/opiekunom oraz nauczycielom szkół znajdujących się na terenie działania poradni?

6. Łączna liczba uczniów publicznych i niepublicznych szkół podstawowych, którym udzielono bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w czasie ferii zimowych.
7. Łączna liczba uczniów publicznych i niepublicznych szkół ponadpodstawowych którym udzielono bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w czasie ferii zimowych.
8. Łączna liczba rodziców uczniów publicznych i niepublicznych szkół podstawowych, którym udzielono bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w czasie ferii zimowych.
9. Łączna liczba rodziców uczniów publicznych i niepublicznych szkół ponadpodstawowych, którym udzielono bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w czasie ferii zimowych.
10. Najczęstsze problemy zgłaszane przez uczniów dotyczyły
 - sposobów, form spędzania czasu wolnego,
 - relacji domowych, rodzinnych,
 - kontaktów i relacji rówieśniczych,
 - inne – jakie?
11. Najczęstsze problemy zgłaszane przez rodziców uczniów dotyczyły
 - kwestii wychowawczych,
 - zagospodarowania dzieciom czasu wolnego,
 - relacji domowych, rodzinnych,
 - kontaktów i relacji rówieśniczych dziecka,
 - inne – jakie (najczęściej)?
12. Sposoby, formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielonej uczniom
 - rozmowy, porady, konsultacje telefoniczne,
 - rozmowy, porady, konsultacje z wykorzystaniem komunikatorów internetowych,
 - wizyta bezpośrednia w poradni psychologiczno-pedagogicznej,
 - prowadzenie terapii dzieci i młodzieży oraz ich rodzin,
 - inne – jakie?

- poradnia nie proponowała dodatkowego wsparcia psychologiczno- pedagogicznego w czasie ferii zimowych.
13. Sposoby, formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielonej rodzicom uczniów
 - rozmowy, porady, konsultacje telefoniczne,
 - rozmowy, porady, konsultacje z wykorzystaniem komunikatorów internetowych,
 - wizyta bezpośrednia w poradni psychologiczno-pedagogicznej,
 - inne – jakie?
14. Jaka/jakie formy wsparcia spotkały się z największym zainteresowaniem ?
15. Czy można stwierdzić, że zaproponowane dodatkowe formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w czasie ferii zimowych, spotkały się z zainteresowaniem dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli?
 - zdecydowanie tak
 - raczej tak
 - zdecydowanie nie
 - raczej nie

- trudno powiedzieć

16. Która grupa odbiorców wykazywała największe zainteresowanie dodatkowymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznymi w czasie ferii zimowych?

- dzieci/uczniowie

- rodzice

- nauczyciele.

Po zebraniu danych z województwa sporządzono arkusz zbiorczy. Dokonano jego analizy pod kątem obszarów objętych badaniami własnymi. Po analizie zebranych dla MEiN danych uznano, że obejmują one obszary diagnozowane przez Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim i stanowić mogą uzupełnienie informacji pozyskanych w trakcie badań własnych. Ankietę wypełniło 100% dyrektorów poradni psychologiczno – pedagogicznych znajdujących się w nadzorze Lubuskiego Kuratora Oświaty.

Kolejnym działaniem w ramach *Diagnozy wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego* była narada Lubuskiego Kuratora Oświaty w dyrektorami poradni psychologiczno – pedagogicznych. Spotkanie zorganizowano w dniu 20 stycznia 2021r. Tematem spotkania była *Rola i zadania PPP w procesie wspomagania dyrektorów i nauczycieli w okresie edukacji zdalnej oraz po powrocie uczniów do nauczania stacjonarnego*.

W naradzie wzięła udział Ewa Rawa – Lubuski Kurator Oświaty, 18 dyrektorów poradni psychologiczno – pedagogicznych województwa lubuskiego oraz Regina Korzeniowska – straszy wizytator Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim, Delegatura w Zielonej Górze, Jolanta Lipińska – starszy wizytator Kuratorium w Gorzowie Wielkopolskim, Grzegorz Tomczak – p.o. Dyrektor Wydziału Nadzoru Pedagogicznego. W spotkaniu nie uczestniczyła Pani dyrektor PPP w Nowej Soli Małgorzata Karimow (nieobecność usprawiedliwiona).

Celem spotkania było określenie planu działań i form wsparcia w okresie edukacji zdalnej oraz po powrocie uczniów do szkół. Program spotkania obejmował przedstawienie wstępnych wyników diagnozy wpływu kształcenia na odległość na procesy dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego prowadzonej przez Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim, dyskusję na temat obserwacji pracowników poradni dotyczących funkcjonowania uczniów w okresie kształcenia na odległość, określenie form wsparcia dla szkół w ramach wspomagania prowadzonego przez poradnie psychologiczno – pedagogiczne.

Podczas spotkania omówione zostały również wyniki badania ankietowego prowadzonego na zlecenie Ministerstwa Edukacji i Nauki *Podsumowanie wsparcia udzielonego uczniom i ich rodzicom w czasie ferii zimowych 2021*. Ze spotkania sporządzono sprawozdanie zawierające główne problemy zdiagnozowane przez dyrektorów publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych działających na terenie województwa lubuskiego.

3. Diagnoza wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego – wyniki badań

Niniejszy rozdział zawiera opis i analizę wyników prowadzonych badań z uwzględnieniem wszystkich zastosowanych metod i narzędzi badawczych. Przedmiotem badań była *Diagnoza wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego*, a zatem w części prezentującej wyniki omówione one zostaną w podrozdziałach dotyczących poszczególnych procesów. Tylko komplementarne ujęcie pozwala na sformułowanie wniosków i rekomendacji obejmujących wszystkich uczestników procesu edukacyjnego oraz daje całościowy obraz funkcjonowania szkoły w dobie edukacji prowadzonej za pomocą metod i technik kształcenia na odległość.

3.1 Wpływ kształcenia na odległość na proces dydaktyczny

Przedstawienie wpływu edukacji na odległość na proces dydaktyczny oparto na danych zebranych podczas wywiadu fokusowego, ankiety skierowanej do dyrektorów szkół, ankiety dedykowanej dyrektorom poradni psychologiczno – pedagogicznych oraz debaty podczas narady z dyrektorami publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych.

Proces dydaktyczny był przedmiotem pytań wywiadu fokusowego zawartych w pierwszej części spotkania. Pytania dotyczyły realizacji przez uczniów obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, absencji uczniów, trudności w realizacji treści podstawy programowej zgłaszanych przez nauczycieli. W badaniu ankietowym respondenci odpowiadali na pytania dotyczące procesu dydaktycznego w zakresie monitorowania frekwencji uczniów, udziału uczniów w kształceniu na odległość, trudności w realizacji treści podstawy programowej zgłaszanych przez nauczycieli, dostępności uczniów do edukacji prowadzonej za pomocą metod i technik kształcenia na odległość, trudności w przyswajaniu określonych treści podstawy programowej zgłaszanych przez uczniów (pytania od 1 do 5).

Proces dydaktyczny pracy szkoły pośrednio stanowił przedmiot pytania 10 i 11 w ankiecie skierowanej do dyrektorów poradni psychologiczno – pedagogicznych.

Według informacji uzyskanych od dyrektorów szkół uczestniczących w wywiadzie fokusowym wszyscy uczniowie realizowali obowiązek szkolny oraz obowiązek nauki. W szkołach ponadpodstawowych dyrektorzy zwracali uwagę na to, że dzięki dobremu przepływowi informacji, czujności nauczycieli i wychowawców, wszyscy uczniowie uczestniczą w kształceniu na odległość. Absencja uczniów podczas lekcji najczęściej wynikała z problemów technicznych (słabe lub niestabilne łącze internetowe), niskiej motywacji uczniów do udziału w lekcjach zdalnych (uczniowie łączyli się on – line, ale nie obserwowano ich aktywności podczas zajęć). W ocenie dyrektorów uczestniczących w spotkaniu, sporadyczne przypadki nierealizowania obowiązku nauki skutkujące brakiem klasyfikacji po I półroczu, nie wynikają w sposób bezpośredni z realizacji lekcji za pomocą metod i technik kształcenia na odległość. Zwiększona absencja uczniów w szkołach branżowych w trakcie kształcenia na odległość związana jest z podejmowaniem przez nich pracy zawodowej, co zdarzało się również podczas zajęć stacjonarnych.

W szkołach podstawowych zdecydowana większość uczniów uczestniczy w zajęciach, tak samo jak w przypadku tradycyjnej formy nauczania. Indywidualne przypadki nieobecności były monitorowane i wyjaśniane przez wychowawców. Wśród powodów nieuczestniczenia uczniów w zajęciach dyrektorzy wymieniali: problemy techniczne (słabe lub niestabilne łącze internetowe), problemy wynikające ze środowiska rodzinnego uczniów (brak chęci współpracy ze strony rodziców, wielodzietność rodziny, rodzina niewydolna wychowawczo), niską frekwencję uczniów pochodzenia ukraińskiego uwarunkowaną barierą językową.

Sondażowe dane zebrane podczas badania fokusowego znajdują potwierdzenie w wynikach ankietowych. We wszystkich szkołach biorących udział w ankiecie monitorowano frekwencję uczniów.

Frekwencja uczniów podczas nauki zdalnej była także przedmiotem odpowiedzi na pytanie ilu uczniów nie uczestniczyło w kształceniu na odległość ?

W odpowiedzi na pytanie dotyczące liczby uczniów, którzy nie uczestniczyli w kształceniu na odległość w arkuszu zbiorczym ankiety podano liczbę 8504. Dokonano telefonicznej weryfikacji danych podanych przez dyrektorów szkół wykazujących znaczną liczbę uczniów niebiorących udziału w kształceniu na odległość. Z wyjaśnień dyrektorów wynika, że nieuwważnie przeczytali pytanie i podali liczbę wszystkich uczniów w szkole. Błędne podanie danych dotyczy 23 szkół wszystkich typów oraz 5 zespołów szkół. Ponadto w tej grupie zostali uwzględnieni uczniowie szkół funkcjonujących w specjalnych ośrodkach szkolno – wychowawczych, dla których w badanym okresie zorganizowano nauczanie w systemie hybrydowym oraz uczniowie szkół branżowych I stopnia, którzy realizowali w trybie stacjonarnym praktyczną naukę zawodu.

Odpowiedzi na pytanie 2 udzieli również dyrektorzy szkół działających w młodzieżowym ośrodku wychowawczym oraz zakładzie leczniczym. Szkoły funkcjonujące w tych placówkach zobowiązane na mocy rozporządzenia MEN realizowały nauczanie w trybie stacjonarnym.

Ponadto dyrektorzy badanych szkół wykazali w odpowiedzi na pytanie dotyczące liczby uczniów nieuczestniczących w kształceniu na odległość tych, u których obserwowano zwiększoną absencję, wymagającą interwencji ze strony szkoły.

Dokonano korekty liczby uczniów, którzy nie uczestniczyli w kształceniu na odległość i zgodnie z ustaleniami liczba ta wynosi 154. W uwagach do ankiety respondenci zawarli wyjaśnienia z których wynika, że w grupie uczniów, którzy nie uczestniczyli w kształceniu na odległość znajdują się ci, dla których ze względu na warunki domowe lub specjalne potrzeby edukacyjne zorganizowano nauczanie za pomocą metod i technik kształcenia na odległość na terenie szkoły. Potwierdza to również sondażowe badanie telefoniczne przeprowadzone w wybranych szkołach. Wskazania dyrektorów szkół, którzy wzięli udział w ankiecie, dotyczą liczby uczniów mieszczącej się w przedziale od 0 do 15. W końcowym zestawieniu nie uwzględniono słuchaczy szkół dla dorosłych, którzy nie są objęci obowiązkiem szkolnym, obowiązkiem nauki.

Błędnie podane dane oraz niewłaściwa interpretacja pytania przez uczestników badania zaburzają rzeczywisty obraz uczniów nieuczestniczących w kształceniu na odległość. Jak

wynika z wyjaśnień uzyskanych od respondentów, wszyscy uczniowie realizowali obowiązek szkolny i obowiązek nauki.

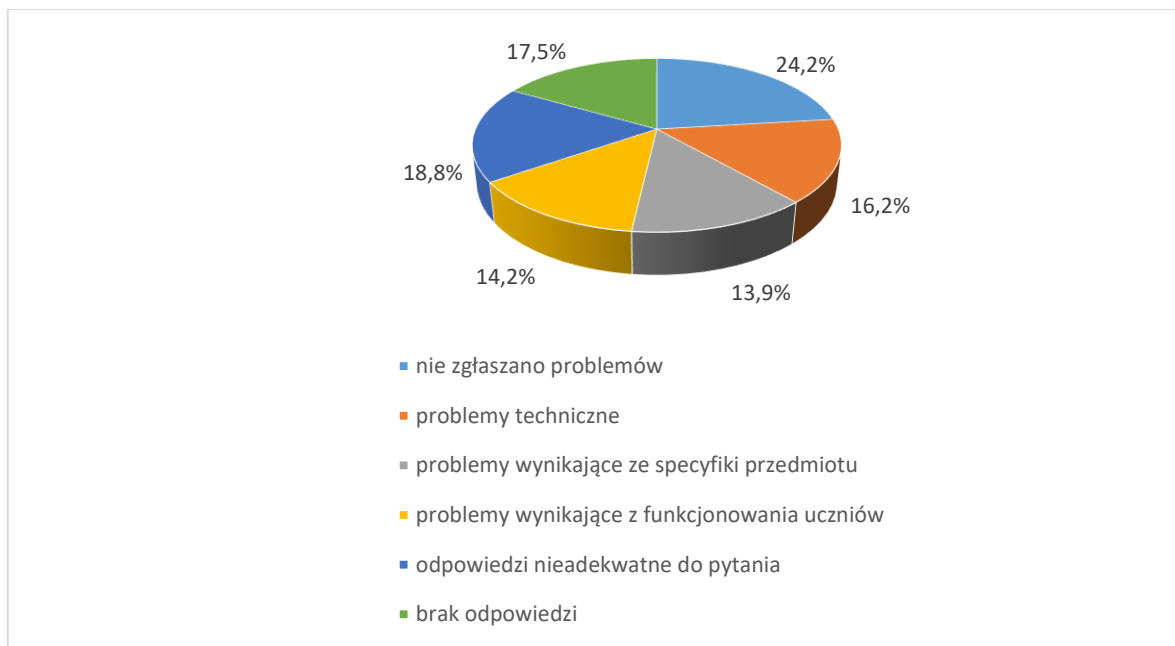
Obszarem objętym badaniem były trudności związane z realizacją treści podstawy programowej. Podczas wywiadu fokusowego dyrektorzy szkół ponadpodstawowych sygnalizowali problemy w obszarze dydaktycznym dotyczące:

- wątpliwości co do samodzielności wykonywania zadań przez uczniów;
- trudności w realizacji laboratoriów przedmiotów matematyczno – przyrodniczych, przedmiotów zawodowych;
- trudności w przygotowaniu praktycznym do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (nie zmieniono warunków ani wymagań egzaminacyjnych);
- trudności w dotarciu do szkoły uczniów branżowej szkoły I stopnia na zajęcia praktyczne w związku z ograniczeniem funkcjonowania środków komunikacji publicznej;
- niechęć obcokrajowców do uczestniczenia w zdalnym nauczaniu spowodowaną barierą językową.

Z kolei dyrektorzy szkół podstawowych w obszarze dydaktycznym pracy szkoły zgłaszali problemy w realizacji treści programowych przez uczniów klas I-III w trakcie kształcenia na odległość, wynikające z niskich kompetencji informatycznych tych uczniów. Trudności w nabywaniu przez uczniów praktycznych umiejętności zawartych w treściach podstawy programowej z geometrii, fizyki, chemii, wychowania fizycznego oraz wątpliwości co do samodzielności wykonywanych przez uczniów zadań.

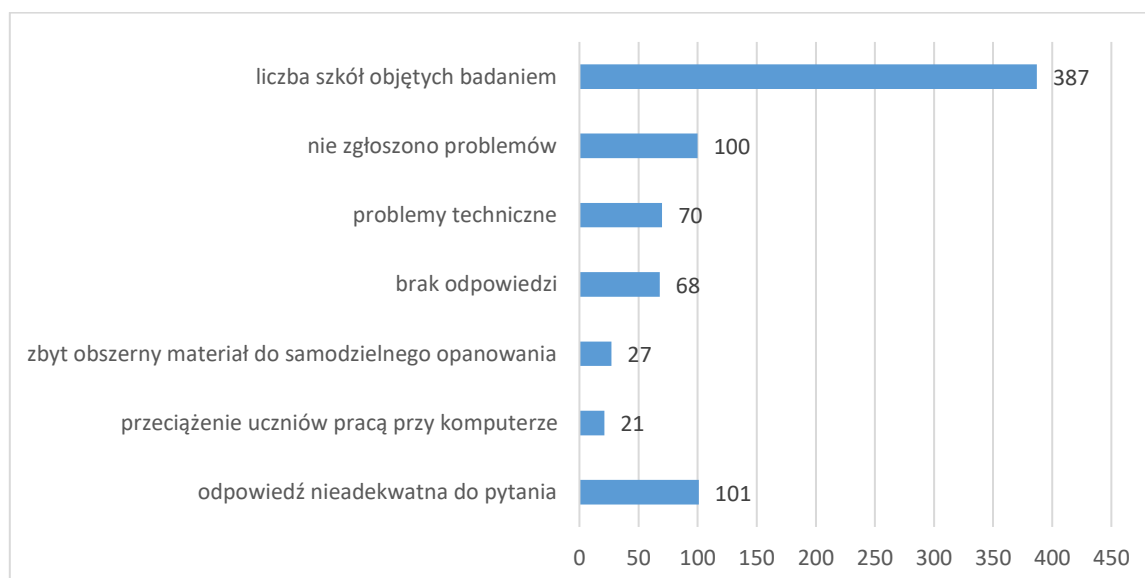
Analiza danych zebranych podczas badania ankietowego wskazuje, że w 94 szkołach, co stanowi 24,2% badanych nauczyciele nie zgłaszali żadnych trudności w realizacji treści podstawy programowej. W 16% szkół uczestniczących w ankiecie nauczyciele zgłaszali problemy techniczne związane z dostępem do Internetu, niestabilnym lub słabym łączem internetowym, wyposażeniem uczniów w sprzęt TIK oraz oprogramowaniem umożliwiającym realizację treści podstawy programowej. W 53 szkołach zasygnalizowano trudności w realizacji treści podstawy programowej wynikające ze specyfiki nauczanego przedmiotu. Nauczanie na odległość w znacznym stopniu ogranicza możliwość prowadzenia zajęć praktycznych z przedmiotów kształcenia zawodowego, utrudnia realizację doświadczeń i ćwiczeń laboratoryjnych na przedmiotach przyrodniczych oraz uniemożliwia nauczanie treści wychowania fizycznego dotyczących gier zespołowych. Ogranicza możliwość realizacji zajęć w grupach, zespołach, a także znacznie utrudnia realizację treści podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej z uwagi na niski poziom kompetencji informatycznych tych uczniów. W 14,2 % badanych szkół wskazano na problemy w realizacji treści podstawy programowej wynikające z funkcjonowania uczniów. Problemy te dotyczyły niskiej motywacji do nauki, niechęci związanej udziałem młodzieży w lekcjach przy włączonej kamerze, braku aktywności uczniów podczas zajęć bądź zakłócania przebiegu lekcji. W 73 przypadkach dyrektorzy szkół udzielili odpowiedzi nieadekwatnych do pytania np. *uczniowie uczestniczą w lekcjach stacjonarnych, nieobecność uczniów na zajęciach, choroba nauczyciela, zbyt obszerna podstawa programowa, stała obecność rodziców podczas zajęć, podstawa programowa jest realizowana na bieżąco.*

Wykres 1. *Trudności w realizacji treści podstawy programowej zgłaszane przez nauczycieli.*

Realizację treści podstawy programowej badano również z perspektywy uczniów. Pytanie 5 było pytaniem otwartym i dotyczyło trudności, jakie zgłaszali uczniowie w opanowaniu treści podstawy programowej. Odpowiedzi skatalogowano w 5 kategoriach. Rozkład wyników obrazuje wykres 2.

Wykres 2. *Trudności w przyswajaniu określonych treści podstawy programowej zgłaszane przez uczniów.*

Liczba szkół w których uczniowie nie zgłaszali problemów w opanowaniu treści podstawy programowej wynosi 100, co stanowi 25,8% udzielonych odpowiedzi. W 70 szkołach dyrektorzy otrzymywali zgłoszenia od uczniów dotyczące trudności w realizacji treści podstawy programowej związane z problemami technicznymi. Dotyczyły one dostępu

do Internetu, niestabilnego lub słabego łącza internetowego, wyposażenia w sprzęt TIK, oprogramowania umożliwiającego realizację przedmiotów nauczania, a także konieczności dzielenia narzędzi do nauki zdalnej z innymi domownikami. W 21 przypadkach zgłoszono problemy związane z przeciążeniem uczniów pracą przy komputerze. Uczniowie informowali także o zbyt obszernym materiale zlecanym przez nauczycieli do samodzielnego opanowania oraz trudnościach w zrozumieniu samodzielnie opracowywanych tematów (27 odpowiedzi tego typu). W 101 przypadkach udzielono odpowiedzi niezwiązanych z treścią pytania np. *uczniowie na bieżąco kontaktowali się z wychowawcą lub nauczycielem przedmiotu, ogólnie lekcje prowadzone są w sposób dostępny dla wszystkich uczniów, wszyscy nauczyciele dostosowali wymagania, wolą lekcje na Teamsie niż przesłane przez Librusa, wszystkie problemy były rozwiązywane na bieżąco*. 68 dyrektorów nie udzieliło odpowiedzi na pytanie.

W odniesieniu do informacji uzyskanych ze szkół porównano najczęściej zgłaszane przez uczniów i rodziców problemy podczas wsparcia udzielanego przez poradnie psychologiczno – pedagogiczne w czasie ferii zimowych. Jako najczęściej zgłaszane przez uczniów problemy dotyczące trudności w nauce zdalnej wykazano w 2 poradniach psychologiczno – pedagogicznych, co stanowi 10,5% wszystkich poradni publicznych.

Analiza odpowiedzi dotyczących trudności w realizacji treści podstawy programowej podczas nauczania za pomocą metod i technik kształcenia na odległość wskazuje, że wpływ na jakość prowadzonego nauczania w równym stopniu mają warunki techniczne, specyfika nauczanego przedmiotu oraz funkcjonowanie uczniów. Ponadto praca za pomocą metod i technik kształcenia na odległość, konieczność samodzielnego opanowania zleconych przez nauczycieli tematów powoduje przeciążenia uczniów. Odpowiedzi niezwiązane z treścią pytania oraz nieudzielenie odpowiedzi na pytanie w 17,5% badanych szkół wskazują na brak znajomości tematu przez respondentów.

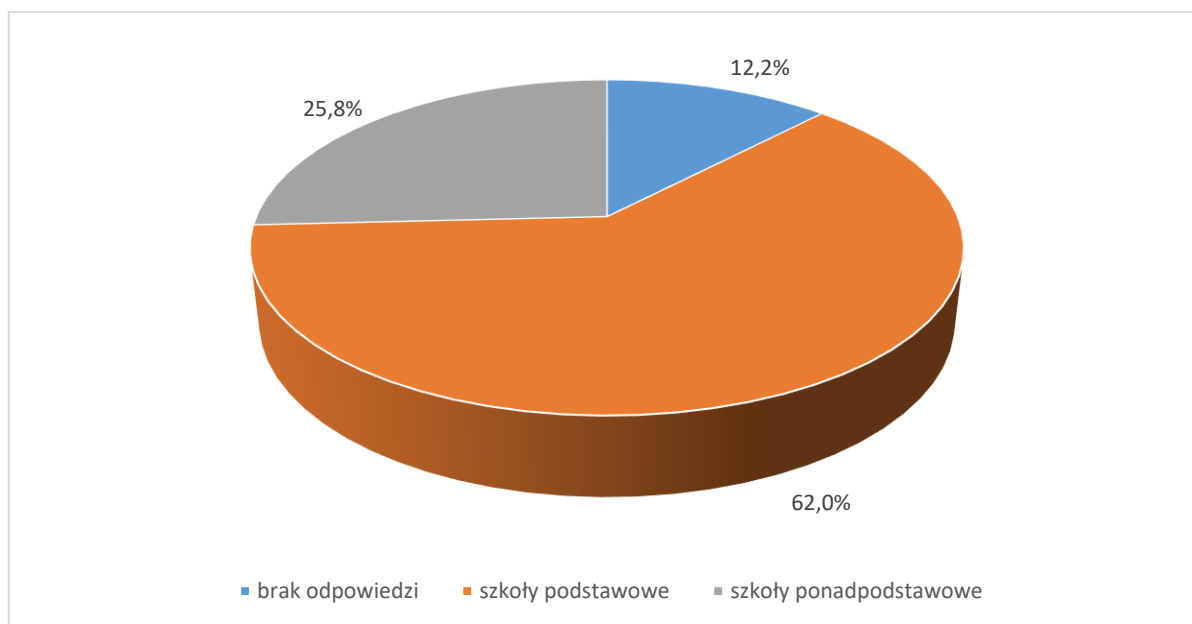
Wpływ na jakość procesu dydaktycznego ma również dostępność do edukacji prowadzonej za pomocą metod i technik kształcenia na odległość.

Tabela 1. *Uczniowie mieli jednakowy dostęp do edukacji prowadzonej za pomocą metod i technik kształcenia na odległość.*

Tak	Nie
327	58

W 84,4% przypadków szkół stwierdzono, że uczniowie mieli jednakowy dostęp do edukacji prowadzonej za pomocą metod i technik kształcenia na odległość. Dokonano analizy 58 przypadków, w których udzielono odpowiedzi negatywnej z podziałem na typy szkół.

Wykres 3. *Dostępność do edukacji zdalnej z podziałem na typy szkół.*

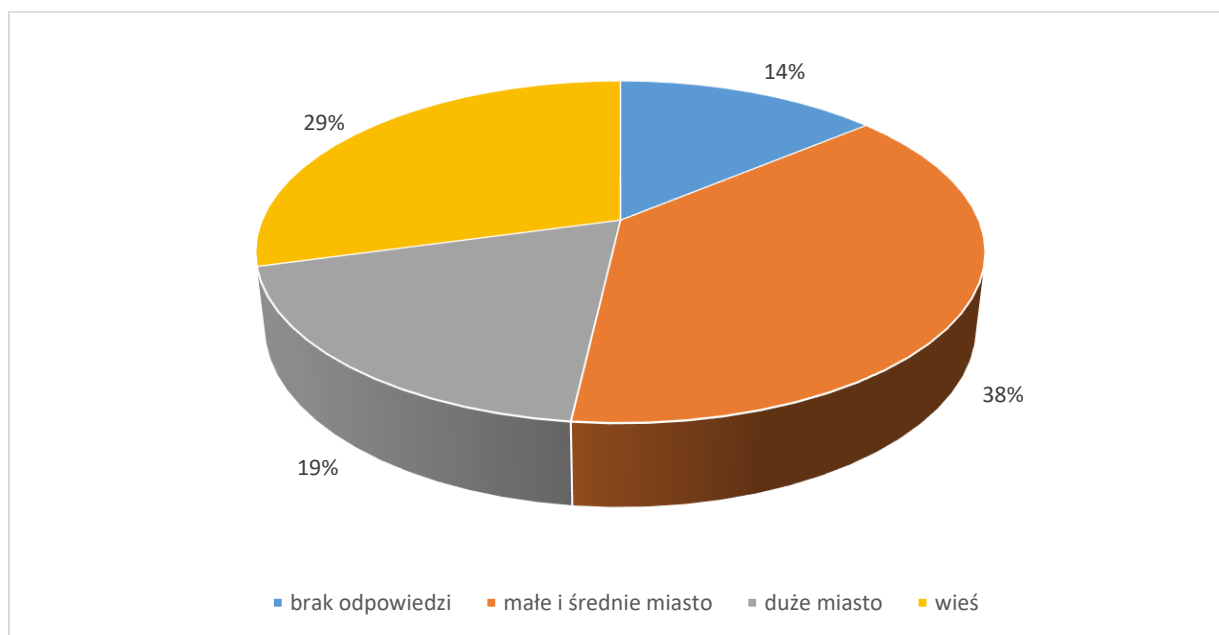
Szkoły z podziałem na typy, które zgłosiły, że nie wszyscy uczniowie mieli jednakowy dostęp do edukacji zdalnej ujęto w zestawieniu liczbowym w tabeli 2.

Tabela 2. *Szkoły z podziałem na typy, w których uczniowie nie mieli jednakowego dostępu do edukacji zdalnej.*

Szkoły podstawowe	Szkoły ponadpodstawowe
36	15

Niejednakowy dostęp do edukacji prowadzonej za pomocą metod i technik kształcenia na odległość, ze względu na lokalizację przedstawiono w ujęciu procentowym na poniższym wykresie.

Wykres 4. *Dostępność do edukacji zdalnej ze względu na lokalizację.*

Analiza danych wskazuje, że 62% szkół, w których stwierdzono niejednakowy dostęp uczniów do edukacji prowadzonej za pomocą metod i technik kształcenia na odległość to szkoły podstawowe. Ze względu na lokalizację problem niejednakowego dostępu uczniów do edukacji zdalnej dotyczy 29,3% szkół znajdujących się na wsi, 34,4% szkół mieszczących się w małych i średnich miastach oraz 18,9% szkół wielkomiejskich.

Rozkład wyników procentowych wskazuje, że lokalizacja szkoły nie wpływa w sposób znaczący na dostęp uczniów do edukacji prowadzonej za pomocą metod i technik kształcenia na odległość. Różnica pomiędzy szkołami znajdującymi się w małych i średnich miastach a szkołami wielkomiejskimi wynosi 19 punktów procentowych. Różnica pomiędzy wsią i dużym miastem wynosi 10 punktów procentowych, a różnica pomiędzy małym i średnim miastem a wsią wynosi 10 punktów procentowych. Znacznie większe znaczenie ma typ szkoły. W zdecydowanej większości problem niejednakowego dostępu do edukacji zdalnej dotyczył uczniów szkół podstawowych.

Szkoły z podziałem na lokalizację ujęto w tabeli 3.

Tabela 3. *Dostępność do edukacji zdalnej ze względu na lokalizację.*

Szkoły wiejskie	Szkoły w małych i średnich miastach	Szkoły wielkomiejskie
17	22	11

3.2 Wpływ kształcenia na odległość na proces wychowawczy

Wpływ edukacji na odległość na proces wychowawczy opisano na podstawie danych zebranych podczas wywiadu fokusowego, ankiety skierowanej do dyrektorów szkół, ankiety przeprowadzonej w poradniach psychologiczno – pedagogicznych oraz zebranych podczas narady z dyrektorami publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych.

Z obserwacji dyrektorów uczestniczących w wywiadzie fokusowym wynika, że w trakcie kształcenia na odległość uczniowie nie potrafią budować relacji interpersonalnych, co powoduje wykluczenie z grupy i samoizolację. Widoczny jest spadek motywacji do nauki i niepokojące zachowania takie jak :

- poszukiwanie zaspokojenia potrzeby kontaktu w sieci;
- doświadczanie hejtu;
- wykluczenie;
- zaburzenie relacji rówieśniczych, rodzinnych;
- występowanie zaburzeń lękowych, buntowniczych, autodestrukcyjnych;
- występowanie zachowań agresywnych w stosunku do domowników.

Obserwacje dyrektorów szkół podstawowych dotyczące funkcjonowania uczniów podczas nauki zdalnej wskazują, że izolacja od grupy rówieśniczej, brak integracji z zespołem klasowym wpływa na motywację do nauki i samopoczucie uczniów. Obserwowano obniżenie nastroju, smutek, zmęczenie, apatię. Według badanych na samopoczucie uczniów duży wpływ ma brak ruchu, zwłaszcza na świeżym powietrzu, konieczność przebywania w zamkniętym pomieszczeniu przez dłuższy czas (ograniczenie poruszania się w godzinach od 8.00 do 16.00). Nauczyciele zgłaszali problem niewłaściwej ingerencji rodziców w edukację dziecka, wątpliwości co do samodzielności wykonywanych przez uczniów zadań oraz rozbieżność pomiędzy ocenami szkolnymi a umiejętnościami ucznia i oczekiwaniami rodziców.

W trakcie badania ankietowego diagnoza zachowania uczniów podczas nauki zdalnej obejmowała odpowiedzi na pytanie 12, 13, 14. W przypadku 76,7% szkół uczestniczących w ankiecie nauczyciele sygnalizowali niepokojące zachowania uczniów podczas lekcji prowadzonych on – line.

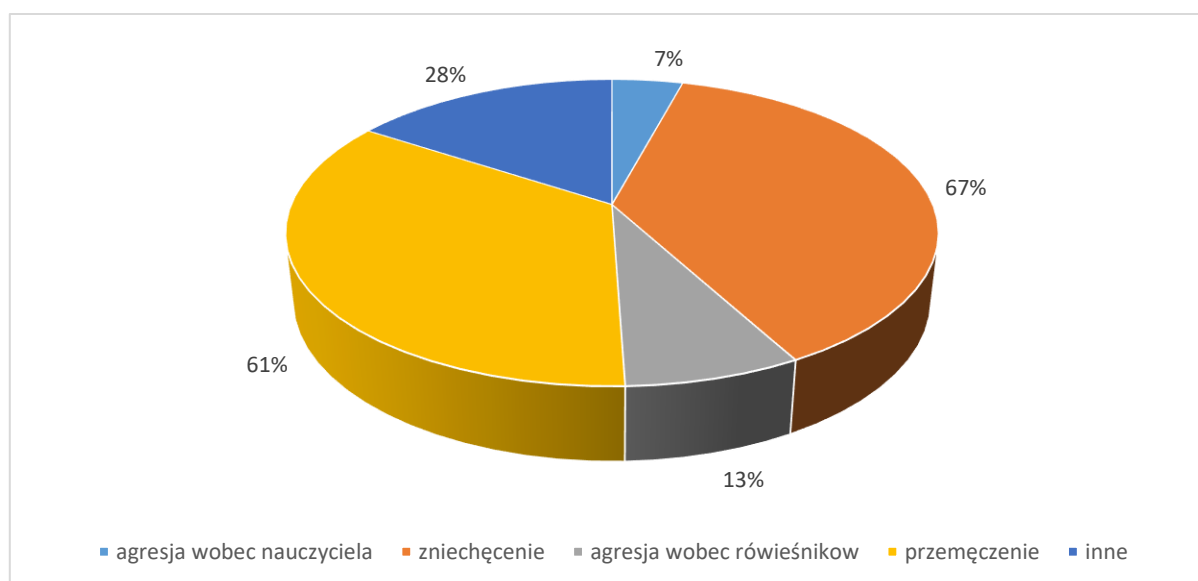
Tabela 4. *Nauczyciele sygnalizowali niepokojące zachowania uczniów podczas lekcji prowadzonych on – line.*

Tak	Nie
297	88

Najwięcej, bo aż 66,9%, były to sygnały związane ze zniechęceniem, a 61,4% dotyczyły przemęczenia uczniów. W 29 badanych szkołach zasygnalizowano przejawy agresji wobec nauczyciela, a w 51 – przejawy agresji rówieśniczej. W 108 przypadkach zgłoszono inne zachowania, które skatalogowano w dwóch kategoriach: naruszania dyscypliny podczas lekcji (74 przypadki), zachowania związane z samopoczuciem ucznia (14). Naruszanie dyscypliny

podczas lekcji dotyczyło niepunktualnego logowania się na lekcje, wyłączania kamer, opuszczania zajęć on-line podczas ich trwania, zakłócanie przebiegu lekcji, komentarzy na czatach bez związku z tematem lekcji, ingerencji osób trzecich w proces edukacyjny, celowego zakłócania działania aplikacji Teams, korzystania w tle z innych programów i aplikacji np. YouTube, Facebook. Zachowania związane z samopoczuciem uczniów dotyczyły buntu, małej aktywności podczas zajęć, słabej koncentracji uwagi, apatii, izolacji od grupy rówieśniczej. Nauczyciele zgłaszali również brak umiejętności zarządzania czasem, udostępnianie linku do zajęć osobom z zewnątrz, naruszenie wizerunku nauczyciela lub innego ucznia (robienie zdjęć podczas lekcji), niesamodzielne wykonywanie zadań, sprawdzianów. W 20 przypadkach w odpowiedzi na pytanie otwarte (pytanie 14) wymieniono zachowania zamieszczone w kafeterii pytania wielokrotnego wyboru (pytanie 13).

Wykres 5. *Niepokojące zachowania uczniów sygnalizowane przez nauczycieli.*

W obszarze wychowania istotną rolę odgrywa środowisko rodzinne ucznia. W prowadzonych badaniach rozpoznano utrzymywanie kontaktu rodziców ze szkołą.

Tabela 5. *Rodzice utrzymywali kontakt ze szkołą.*

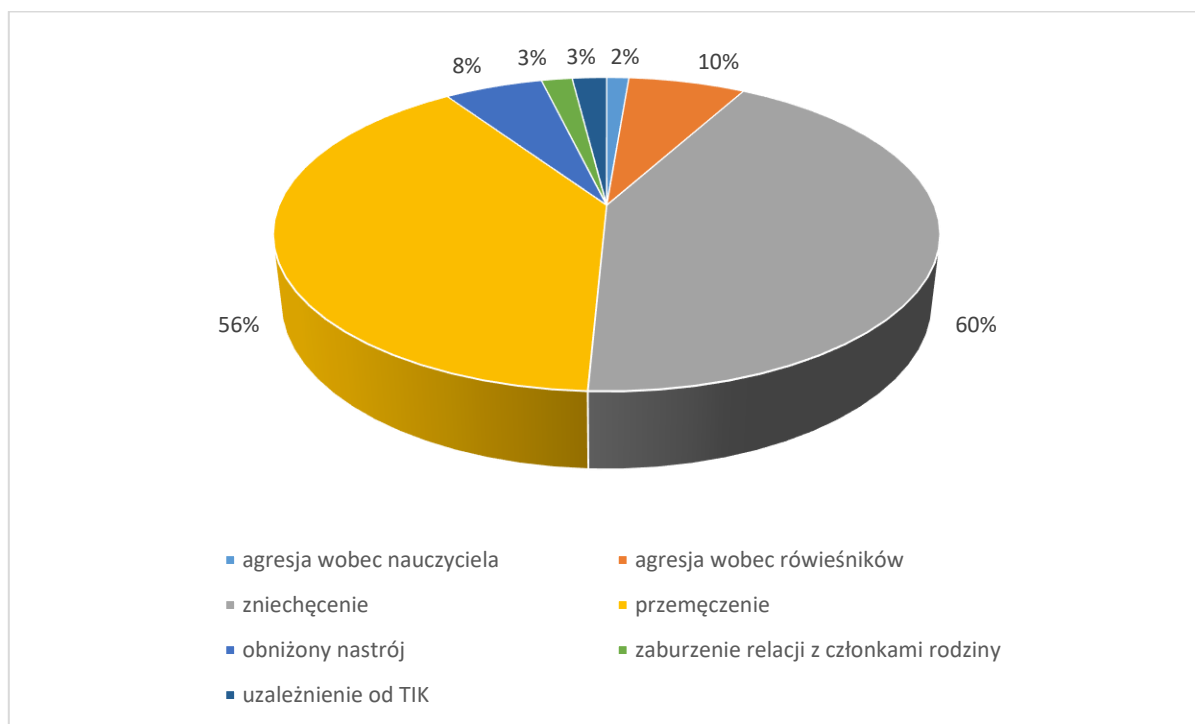
Tak	Nie
372	11

Na pytanie dotyczące utrzymywania kontaktów przez rodziców ze szkołą udzielono 96,3% odpowiedzi pozytywnych. W 11 szkołach udzielono odpowiedzi negatywnej. Dotyczą one szkół dla dorosłych (8), szkoły funkcjonującej w młodzieżowy ośrodku wychowawczym (1), szkół funkcjonujących w zakładzie leczniczym (2).

Rodzice uczniów badanych szkół, jak wynika z analizy zebranych danych, utrzymują kontakt ze szkołą. Wyjątek stanowią rodzice wychowanków umieszczonych w MOW oraz pobierających naukę w szkołach zorganizowanych w zakładzie leczniczym.

Diagnoza funkcjonowania uczniów podczas realizacji nauczania za pomocą metod i technik kształcenia na odległość obejmowała obserwacje zachowań dzieci i młodzieży dokonane przez ich rodziców. W 260 szkołach, co stanowi 67,1% badanych, dyrektorzy szkół otrzymywali zgłoszenia od rodziców związane z niepokojącymi zachowaniami ich dzieci. Najczęściej wskazywano zniechęcenie (59,9%), przemoc (55,8%). Rzadziej przejawy agresji wobec nauczyciela (1,8%) oraz przejawy agresji wobec rówieśników (9,5%). Inne niepokojące zachowania uczniów stanowią 21% wszystkich odpowiedzi. Skatalogowano je w trzech kategoriach: obniżony nastrój, zaburzenia relacji z członkami rodziny, uzależnienie od TIK. Apatię, brak motywacji i obniżony nastrój wskazało 8% respondentów, zaburzenie relacji z członkami rodziny 2,6%, przejawy uzależnienia od TIK 2,8%. Niepokojące zachowania związane z relacjami w rodzinie dotyczyły agresji wobec rodziców lub innych członków rodziny, izolowania się dziecka, ignorowania rodziców, wprowadzania rodziców w błąd w celu uniknięcia udziału w lekcjach lub wykonania zadań zleconych przez nauczyciela.

Wykres 6. *Niepokojące zachowania uczniów zgłaszane przez rodziców*

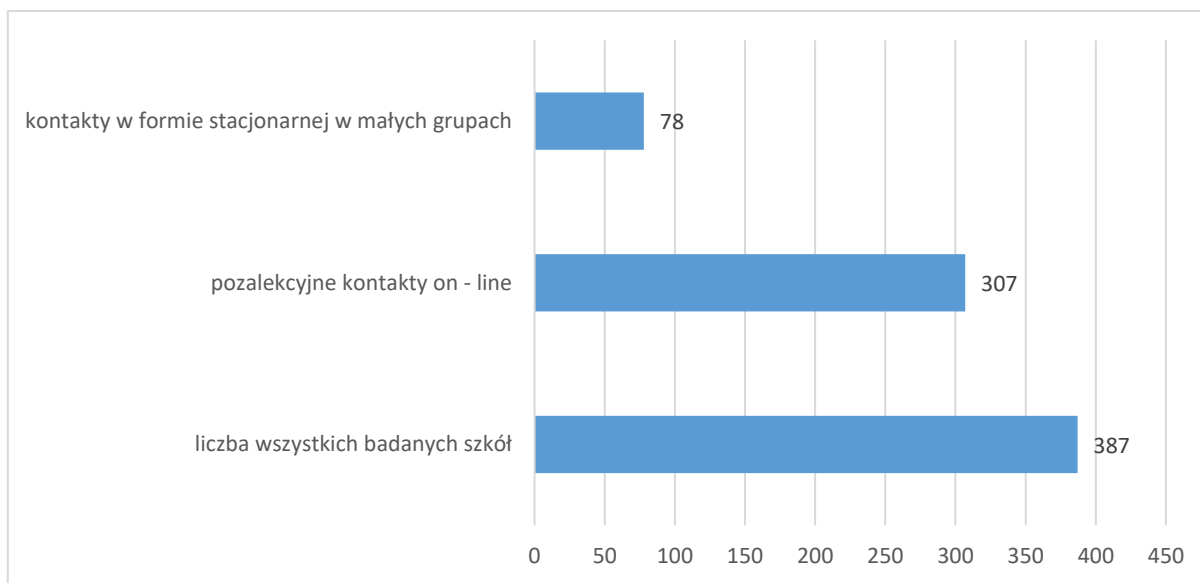
Obserwacje rodziców i problemy zgłaszane przez nich wskazują, że nauczanie zdalne wpływa w sposób istotny na samopoczucie dzieci i młodzieży, ich motywację do nauki, zaburza relacje rówieśnicze, a także w dużym stopniu oddziałuje na relacje rodzinne.

Problemy związane z funkcjonowaniem uczniów, ich samopoczuciem diagnozowano, w sposób pośredni, ankietą skierowaną do dyrektorów poradni psychologiczno – pedagogicznych. Najczęstsze problemy zgłaszane przez uczniów dotyczyły relacji domowych i rodzinnych (8 poradni), kontaktów i relacji rówieśniczych (13 poradni). Rodzice poszukujący wsparcia specjalistów najczęściej zgłaszali problemy związane z relacjami domowymi i rodzinnymi (16 poradni), kontaktami i relacjami rówieśniczymi (11 poradni), kwestiami wychowawczymi (12 poradni) oraz problemami emocjonalnymi (7).

Dyrektorzy poradni psychologiczno – pedagogicznych uczestniczący w naradzie potwierdzili zauważalny wzrost zgłoszeń związanych z trudnościami w radzeniu sobie z funkcjonowaniem emocjonalnym dzieci oraz zwiększoną potrzebę wsparcia rodziców w obszarze wychowawczym. Większa ilość zgłoszeń dotycząca problemów emocjonalnych i wychowawczych dotyczy w szczególności grupy dzieci w młodszym wieku szkolnym oraz dzieci przedszkolnych.

W obszarze oddziaływań wychowawczych szkoły znajduje się również rozwijanie umiejętności nawiązywania relacji z innymi. Przedmiotem badań w tym obszarze było umożliwienie uczniom nawiązywania relacji z rówieśnikami.

Wykres 7. *Umożliwienie uczniom nawiązywania relacji z rówieśnikami*

W badanych szkołach podejmowano działania umożliwiające dzieciom i młodzieży nawiązywanie kontaktów rówieśniczych. W 79,1% było to umożliwienie nawiązania relacji z rówieśnikami w formie pozalekcyjnych kontaktów on-line. W 78 szkołach stworzono możliwość kontaktów bezpośrednich z zachowaniem, jak podkreślali respondenci, reżimu sanitarnego. W ramach kontaktów on-line tworzone grupy na portalach społecznościowych, realizowano zajęcia pozalekcyjne, umożliwiano uczniom udział w akcjach charytatywnych, projektach edukacyjnych. W ramach kontaktów bezpośrednich odbywały się konsultacje w małych grupach, konkursy oraz spotkania okolicznościowe na świeżym powietrzu np. spotkanie z Mikołajem, spotkanie wigilijne.

W zdecydowanej większości szkół uczestniczących w ankiecie uczniowie mieli możliwość nawiązywania relacji z rówieśnikami za pomocą kontaktów on – line.

3.3 Wpływ kształcenia na odległość na proces opiekuńczy

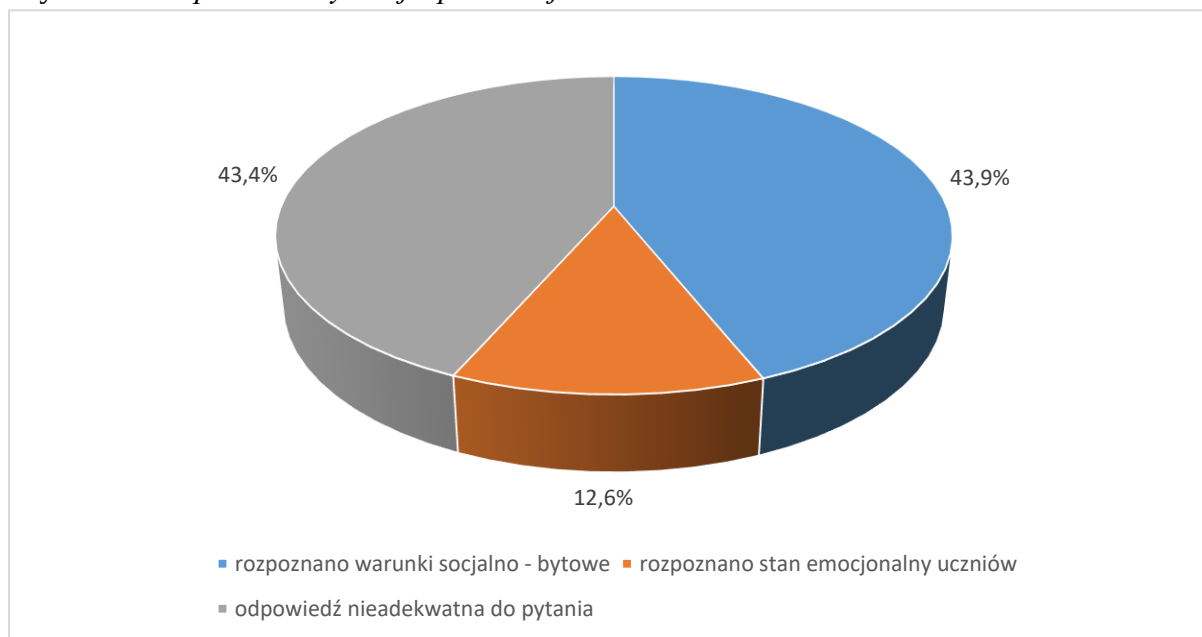
Funkcja opiekuńcza szkoły została w sposób istotny ograniczona, poprzez konieczność prowadzenia nauczania za pomocą metod i technik kształcenia na odległość. Podczas wywiadu fokusowego uczestnicy badania zwrócili uwagę na krótki czas nauki stacjonarnej po rozpoczęciu roku szkolnego, co znacznie utrudniło rozpoznanie sytuacji środowiskowej uczniów klas pierwszych zarówno w szkołach podstawowych jak i ponadpodstawowych. Wgląd w sytuację i funkcjonowanie ucznia, w relacji dyrektorów uczestniczących w spotkaniu, jest utrudniony z powodu braku bezpośredniego kontaktu z dziećmi i możliwości ich obserwacji, obecności rodziców, opiekunów na zajęciach (cenzurowanie wypowiedzi dziecka, przekazywanie tylko informacji uznanych przez rodzica za odpowiednie). Edukacja zdalna, według dyrektorów badanych, szkół ogranicza możliwość współpracy z instytucjami wsparcia rodziny: MOPS, OPS, kurator sądowy. Jednocześnie uczestnicy spotkania podkreślili, że rodziny wymagające wsparcia otrzymały pomoc w formie wyposażenia dzieci w laptopy. Uczniom, którzy z uwagi na warunki domowe oraz wynikające ze specjalnych potrzeb edukacyjnych nie mogli realizować edukacji zdalnej w domu zapewniono możliwość nauczania za pomocą metod i technik kształcenia na odległość na terenie szkoły.

Dyrektorzy podkreślali również, że wszyscy uczniowie wymagający pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz pomocy materialnej otrzymali wsparcie ze strony szkoły. W sytuacjach kryzysowych uczniom zapewniano również pomoc instytucji pozaszkolnych takich jak poradnia psychologiczno – pedagogiczna, ośrodek pomocy społecznej, kurator sądowy, organizacje charytatywne.

Proces opiekuńczy diagnozowano w badaniu ankietowym w dwóch obszarach: rozpoznanie sytuacji społecznej uczniów (pytanie 6) oraz wsparcie uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej.

Pytanie dotyczące rozpoznania sytuacji społecznej uczniów było pytaniem otwartym. Odpowiedzi skatalogowano w trzech kategoriach. W zdecydowanej większości szkół zbadano warunki socjalno – bytowe uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem dostępu do narzędzi i sprzętu komputerowego. W 12,6% szkół rozpoznano stan emocjonalny uczniów, a w 168 przypadkach udzielono odpowiedzi niezwiązanej z treścią pytania lub była to odpowiedź zbyt ogólna np. *rozpoznano w pełnym zakresie, wychowawcy znają sytuację uczniów, uczniowie mają możliwość udziału w zajęciach na terenie szkoły, wystarczającym, aby praca przebiegała prawidłowo.*

Wykres 8. Rozpoznanie sytuacji społecznej uczniów

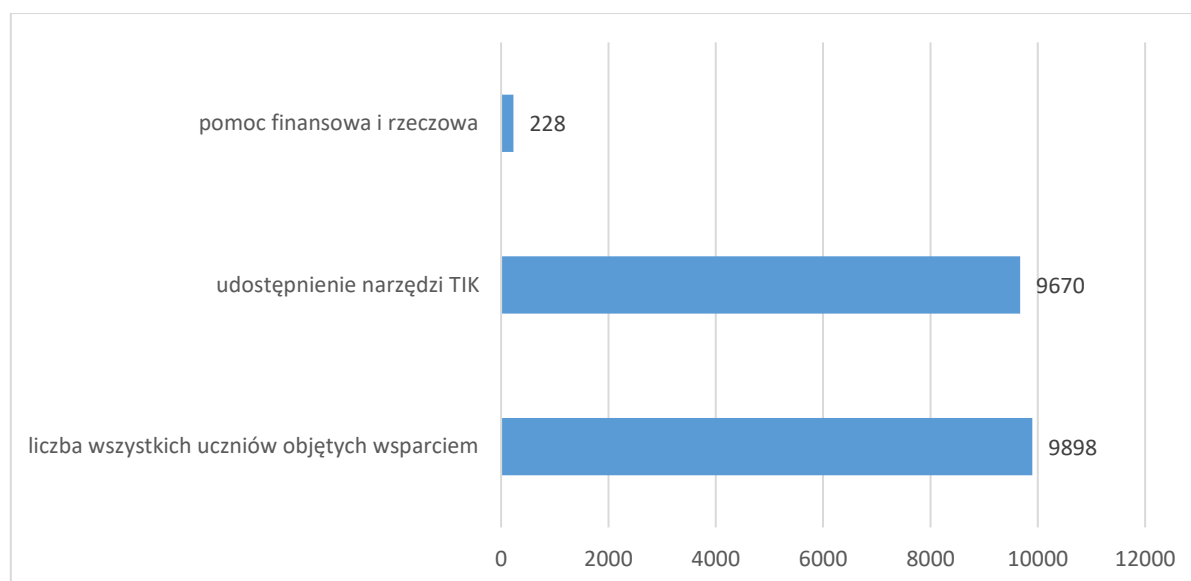

Jak wynika z analizy danych głównym obszarem rozpoznania sytuacji społecznej uczniów w badanych szkołach było pozyskanie informacji o dostępie uczniów do technologii informatycznej. W mniejszym stopniu przedmiotem analiz prowadzonych w szkołach był stan emocjonalny uczniów, ich funkcjonowanie w okresie izolacji.

Dane dotyczące udzielonej uczniom pomocy materialnej były przedmiotem pytania otwartego. Odpowiedzi skatalogowano w trzech kategoriach: udostępnienie narzędzi TIK, pomoc finansowa i rzeczowa, brak zgłoszeń dotyczących pomocy materialnej.

Analiza zebranych informacji wskazuje, że 9670 uczniów badanych szkół otrzymało pomoc w postaci zapewnienia dostępu do narzędzi umożliwiających realizację nauki zdalnej, w tym wypożyczenie sprzętu komputerowego, dostęp do sieci internetowej, zakup lub udostępnienie kamer internetowych, głośników. 228 uczniów otrzymało pomoc materialną w postaci paczek żywnościowych, zakupu odzieży, zasiłku losowego, stypendium socjalnego, dofinansowania obiadów. Udostępnienie sprzętu do nauczania zdalnego wykazały 204 szkoły, pomoc finansową i rzeczową wykazało 48 szkół, a w 135 szkołach nie zgłoszono potrzeb związanych z pomocą materialną. Wśród odpowiedzi na pytanie dotyczące udzielenia pomocy materialnej uczniom znalazły się również informacje niepełne tj. podano liczbę uczniów, ale nie określono formy wsparcia lub podano formę bez uwzględnienia liczby uczniów objętym wsparciem. 34,7% szkół biorących udział w badaniu nie udzieliło pomocy materialnej uczniom w okresie nauczania zdalnego. Wśród powodów podano brak zgłoszeń ze strony rodziców, uczniów, brak możliwości ze strony szkoły, wskazanie, że jest to zadanie ośrodka pomocy społecznej.

Wykres 9. *Objęcie uczniów pomocą materialną*

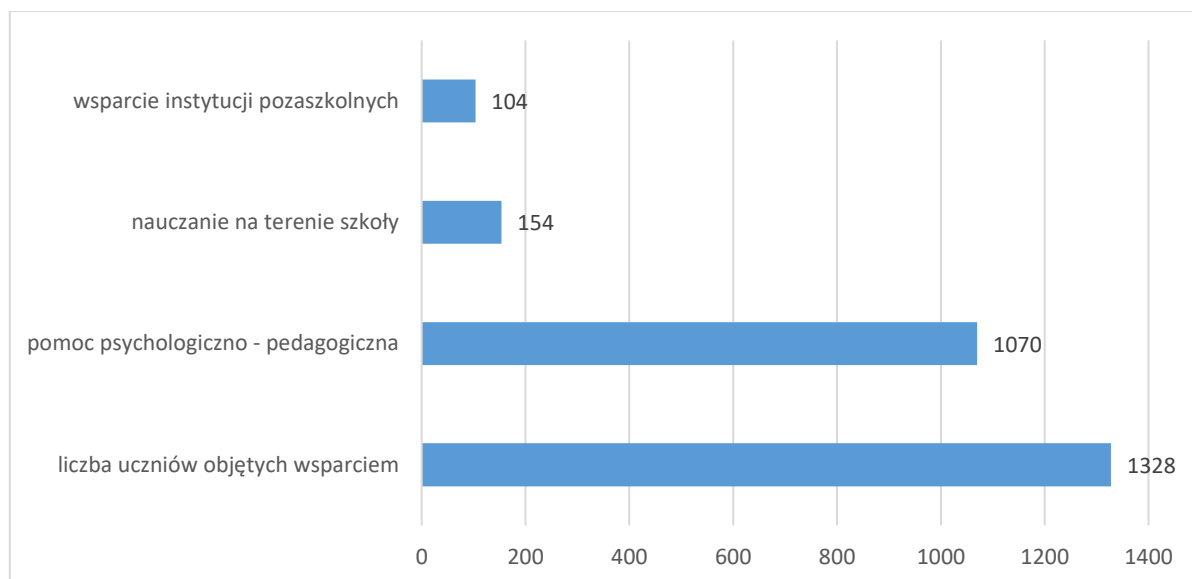

W zdecydowanej większości szkół (64,5%) udzielono uczniom pomocy materialnej. Głównym obszarem wsparcia było doposażenie uczniów w narzędzia i sprzęt umożliwiające realizację nauczania za pomocą metod i technik kształcenia na odległość.

Pytanie dotyczące zapewnienia pomocy uczniom znajdującym się trudnej sytuacji życiowej było również pytaniem otwartym. Odpowiedzi dotyczące form pomocy i liczby uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej skatalogowano w 4 kategoriach: udzielenie pomocy psychologiczno – pedagogicznej, organizacja nauczania na terenie szkoły, zapewnienie wsparcia instytucji pozaszkolnych, brak zgłoszeń .

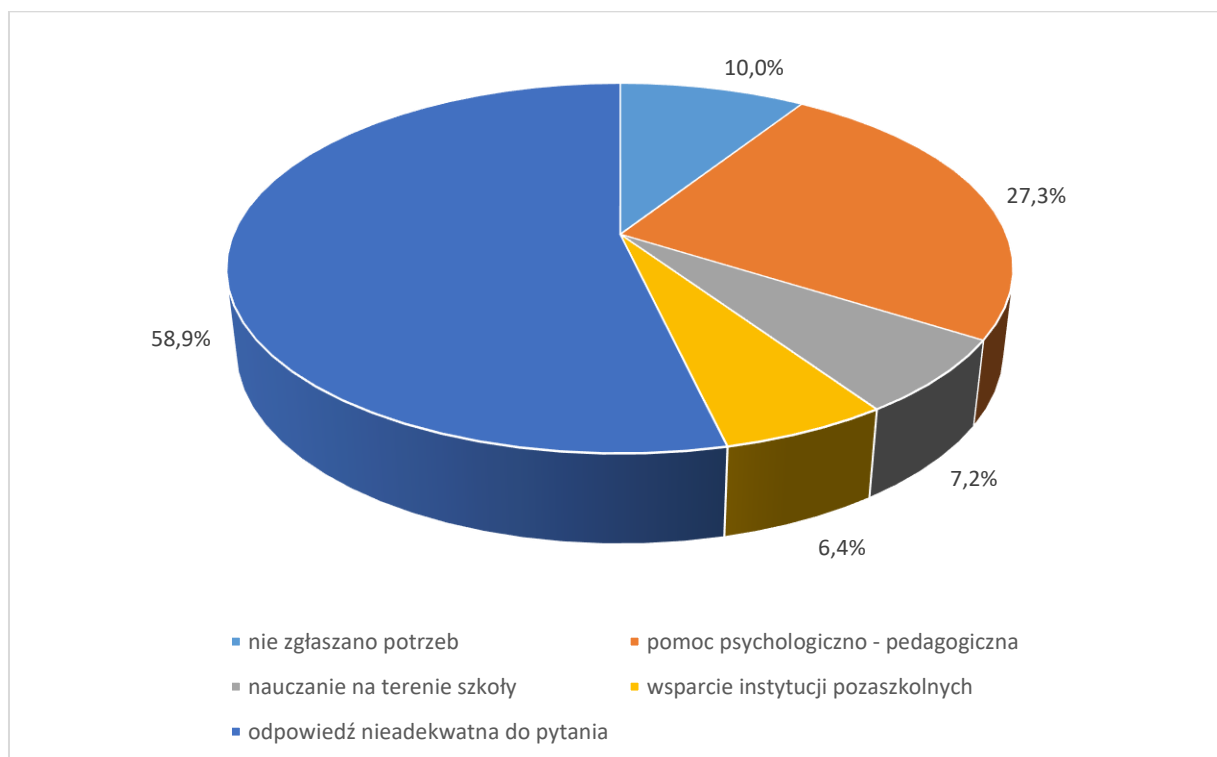
W 106 szkołach udzielono pomocy psychologiczno – pedagogicznej 1070 uczniom z uwagi na śmierć lub chorobę członka rodziny, przemoc w rodzinie, doświadczenie przemocy rówieśniczej, w tym doświadczenie hejtu, trudności w radzeniu sobie z sytuacją pandemiczną, obniżony nastrój oraz spadek motywacji, zachowania depresyjne i autodestrukcyjne. W tej grupie znaleźli się również uczniowie, którzy wymagają pomocy psychologiczno – pedagogicznej podczas nauki stacjonarnej ze względu na specjalne potrzeby edukacyjne. W 28 szkołach zorganizowano nauczanie za pomocą metod i technik kształcenia na odległość na terenie szkoły dla 154 uczniów, ze względu na trudną sytuację domową, w tym wielodzietność rodziny, rodzina dysfunkcyjna. W nauczaniu na terenie szkoły wzięli udział również uczniowie, u których zaobserwowano zaniżoną frekwencję, trudności w nauce oraz uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, u których nauczanie za pomocą metod i technik kształcenia na odległość było znacznie utrudnione lub niemożliwe. 6,4% badanych szkół wykazało zapewnienie uczniom wsparcia instytucji pozaszkolnych, w tym Caritas – 37 uczniów, powiatowe i gminne ośrodki pomocy społecznej – 58 uczniów, sąd rodzinny – 9 uczniów – łącznie, 104 osoby. W 228 przypadkach udzielono odpowiedzi niepełnej lub bez związku z treścią pytania np. *współpraca z OPS, konsultacje z pedagogiem, zapewniono niezbędny sprzęt do nauki zdalnej, dyrektor proponował pomoc ale rodzice nie skorzystali, pedagog poinformował uczniów o możliwości uzyskania pomocy.*

Wykres 10. *Objęcie wsparciem uczniów w trudnej sytuacji życiowej*

Dane dotyczące liczby szkół, które zapewniły pomoc uczniom w trudnej sytuacji życiowej ujęto w zestawieniu procentowym.

Wykres 11. *Szkoła udzieliła uczniom w trudnej sytuacji życiowej wsparcia*

W 27,3% badanych szkół zapewniono pomoc psychologiczno – pedagogiczną uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. 7,2% badanych szkół zorganizowało nauczanie za pomocą metod i technik kształcenia na odległość na terenie szkoły dla uczniów tego wymagających. Szkoły podejmowały współpracę z instytucjami pozaszkolnymi w celu wsparcia uczniów i ich rodzin. 58,9% odpowiedzi niepełnych lub niezwiązanych z treścią

pytania pozwala na stwierdzenie, że respondenci nie rozpoznali sytuacji życiowej uczniów bądź rozpoznanie to było niewystarczające.

Proces opiekuńczy szkoły związany jest ze współpracą z instytucjami pozaszkolnymi. Zbadano jakie instytucje wspierały pracę szkoły w okresie edukacji zdalnej. Wyniki badania przedstawiano w niżej zamieszczonej tabeli .

Tabela 6. *Instytucje wspierające pracę szkoły w okresie edukacji zdalnej.*

Liczba szkół, które otrzymały wsparcie ze strony PPP	Liczba szkół, które otrzymały wsparcie ze strony ośrodka pomocy społecznej	Liczba szkół, które otrzymały wsparcie kuratora sądowego	Liczba szkół, które otrzymały wsparcie instytucji pozarządowych
213	214	203	52

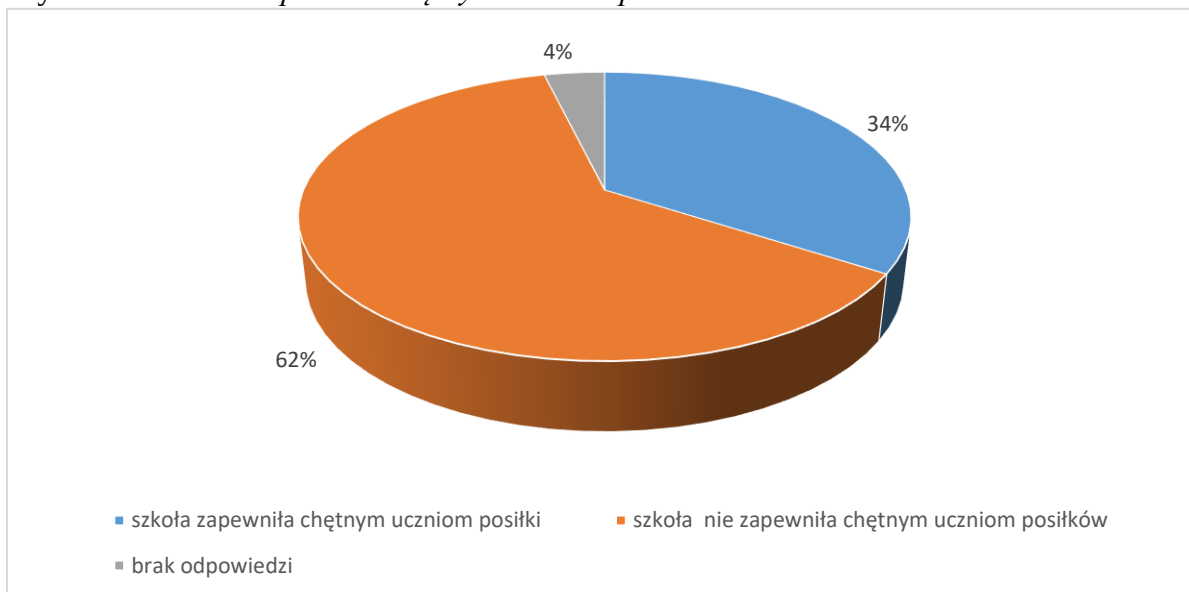
Na pytanie wielokrotnego wyboru dotyczące instytucji, które wspierały pracę szkoły uczestnicy badania wskazali poradnię psychologiczno – pedagogiczną (55%), ośrodek pomocy społecznej (55,2%), kuratora sądowego (52,4%), instytucje pozarządowe (13,4%).

Jak wynika z zebranych danych instytucje państwowe wskazane przez respondentów w równym stopniu wspomagały pracę szkoły. W znacznie mniejszym wymiarze zaangażowane były organizacje charytatywne, społeczne.

Opieką świetlicy szkolnej objęto 945 uczniów. W uwagach do pytania 10 dyrektorzy dwóch szkół odnotowali brak zgłoszeń chętnych rodziców do zapewnienia opieki świetlicy szkolnej dla dzieci. Należy zatem założyć, że wszystkie chętne osoby zostały objęte opieką.

W odpowiedzi na pytanie związane z zapewnieniem chętnym uczniom posiłków 34% badanych szkół udzieliło odpowiedzi twierdzącej.

Wykres 12. *Szkoła zapewniła chętnym uczniom posiłki*

W ponad połowie szkół chętni uczniowie nie mieli możliwości skorzystania z posiłku.

3.4 Obszary wymagające wsparcia wskazane przez dyrektorów badanych szkół

Działania realizowane w ramach *Diagnozy wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego* miały umożliwić określenie obszarów wsparcia dyrektorów szkół województwa lubuskiego, dobór form adekwatnych do potrzeb.

Dyrektorzy szkół ponadpodstawowych uczestniczący w wywiadzie fokusowym zgłaszali potrzebę organizacji bezpłatnych szkoleń dla nauczycieli dotyczących umiejętności wsparcia ucznia w sytuacjach kryzysowych, potrzebę zmian legislacyjnych dotyczących podstawy programowej kształcenia w zawodzie związanych z wymaganiami egzaminacyjnymi. Dyrektorzy szkół podstawowych uczestniczący w spotkaniu zgłaszali konieczność zmian legislacyjnych umożliwiających organizację zajęć ruchowych na terenie szkoły w okresie ograniczenia funkcjonowania szkół i placówek.

W badaniu ankietowym zwrócono się do respondentów z pytaniem, czy i w jakim obszarze dyrektor szkoły oczekuje wsparcia Lubuskiego Kuratora Oświaty?

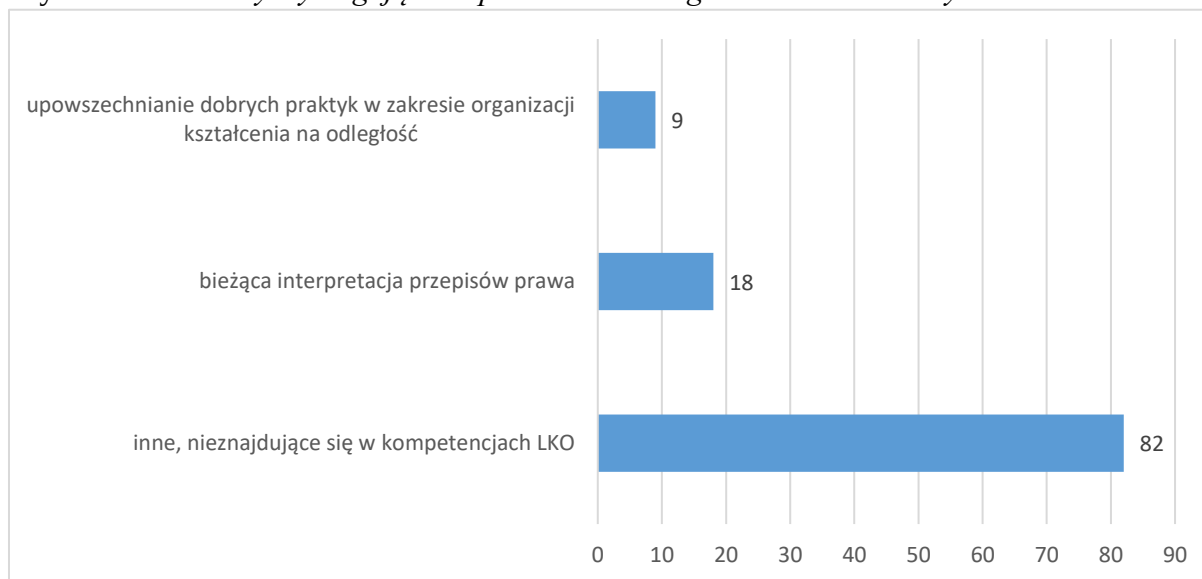
Dane liczbowe dotyczące wsparcia dyrektorów przedstawia tabela 8.

Tabela 7. *Dyrektor oczekuje wsparcia Lubuskiego Kuratora Oświaty*

Tak	Nie
109	274

Obszary wsparcia zdefiniowano w następujących kategoriach: bieżąca interpretacja przepisów prawa (4,6% respondentów), upowszechniania dobrych praktyk w zakresie organizacji kształcenia na odległość (2,3%), inne, nieznajdujące się kompetencji LKO (21,1%). Dyrektorzy szkół oczekują zamieszczania na bieżąco obowiązujących aktów prawnych na stronie kuratorium i ich interpretacji, wymiany dobrych praktyk związanych z organizacją nauczania za pomocą metod i technik kształcenia na odległość, spotkań on – line z Lubuskim Kuratorem Oświaty i pracownikami kuratorium. Wśród działań nieleżących po stronie kuratora oświaty znalazły się szkolenia dla nauczycieli, wsparcie psychologiczne dla uczniów i rodziców, doposażenie szkoły w sprzęt komputerowy.

Wykres 13. Obszary wymagające wsparcia Lubuskiego Kuratora Oświaty

82 dyrektorów uczestniczących w badaniu nie zna kompetencji organu sprawującego nadzór pedagogiczny, 18 ma problemy z interpretacją przepisów prawa oświatowego, a 9 dyrektorów badanych szkół oczekuje możliwości wymiany doświadczeń związanych z organizacją nauczania za pomocą metod i technik kształcenia na odległość z innymi.

Określenie form wsparcia szkół przez poradnie psychologiczno- pedagogiczne było przedmiotem debaty prowadzonej podczas narady z dyrektorami publicznych placówek.

Dyrektorzy poradni podkreślali, że nauczyciele niechętnie uczestniczą w spotkaniach on –line, gdyż są przetrenowani pracą przy komputerze. Uczestnicy spotkania byli zgodni, co do grupy docelowej, do której należy skierować działania, wynikające z zadania *wspomaganie pracy szkoły*. Uznano, że działania te winny być adresowane do specjalistów zatrudnionych w szkołach tj. psychologów, pedagogów, terapeutów, gdyż jest to grupa, która aktywnie współpracuje z poradniami. Zwrócono uwagę na konieczność określenia zapotrzebowania na formy i tematykę wsparcia, tak aby odpowiadało na potrzeby danego środowiska.

Ustalono, że dyrektorzy, w sposób przez siebie przyjęty, zdiagnozują w szkołach i placówkach działających na ich terenie zapotrzebowanie na wspomaganie, z określeniem tematyki i sposobu realizacji w terminie do 30 stycznia 2021r. Poinformują pisemnie Lubuskiego Kuratora Oświaty o formach wsparcia dyrektorów i nauczycieli, z określeniem tematyki i sposobu realizacji w terminie do 10 lutego 2021r.

Wnioski i rekomendacje

Komplementarne ujęcie wyników badań dotyczących wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy szkoły pozwala na sformułowanie wniosków i rekomendacji służących do dalszego programowania działań, służących podnoszeniu jakości pracy szkoły nie tylko w sytuacji nauczania na odległość, ale również w momencie powrotu do tradycyjnej formy nauczania.

Wnioski

1. We wszystkich szkołach uczestniczących w badaniu dyrektorzy monitorowali frekwencję uczniów.
2. W badanych szkołach wszyscy uczniowie realizowali obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a kształcenie na odległość nie miało większego wpływu na absencję uczniów. W przypadku nieobecności ucznia podejmowano działania związane z ustaleniem przyczyn absencji i wyegzekwowania udziału w lekcjach.
3. Kształcenie na odległość ogranicza możliwość realizacji treści podstawy programowej. Trudności w realizacji treści podstawy programowej sygnalizowane przez nauczycieli wynikały z dostępności uczniów i nauczycieli do technologii informacyjno – komunikacyjnej, specyfiki nauczanego przedmiotu, funkcjonowania uczniów.
4. Typ szkoły oraz jej lokalizacja nie wpływa w sposób istotny na dostępność uczniów do edukacji zdalnej. Różnice w dostępie do edukacji prowadzonej za pomocą metod i technik kształcenia na odległość w większości dotyczą szkół podstawowych oraz szkół znajdujących się na wsi, w małych i średnich miastach.
5. Trudności w opanowaniu treści podstawy programowej zgłaszane przez uczniów dotyczą dostępu do technologii informacyjno – komunikacyjnej, przeciążenia zadaniami zleconymi przez nauczycieli do samodzielnego opanowania oraz ich rozumienia.
6. W badanych szkołach rozpoznano sytuację społeczną i życiową uczniów przede wszystkim w zakresie dostępu do narzędzi i sprzętu umożliwiającego zdalne nauczanie.
7. W większości badanych szkół udzielono uczniom pomocy materialnej, głównie w zakresie zapewnienia dostępu do technologii informacyjno – komunikacyjnej.
8. W badanych szkołach udzielano uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej pomocy, w tym zapewniono wsparcie instytucji pozaszkolnych.
9. Wszystkim chętnym uczniom zapewniono opiekę świetlicy szkolnej.
10. W ponad połowie badanych szkół nie zapewniono wszystkim chętnym uczniom możliwości korzystania z posiłku.

11. Realizacja nauczania za pomocą metod i technik kształcenia na odległość w sposób istotny wpływa na samopoczucie uczniów, ich motywację do nauki oraz relacje z rówieśnikami i członkami rodziny.
12. W zdecydowanej większości szkół nauczyciele zgłaszali niepokojące zachowania uczniów podczas lekcji prowadzonych on – line. Zachowania te związane były ze sferą emocjonalną, motywacyjną oraz dyscypliną szkolną. Najczęściej sygnalizowane zachowania uczniów dotyczyły zniechęcenia, przemęczenia, agresji rówieśniczej.
13. W zdecydowanej większości badanych szkół umożliwiono uczniom nawiązywanie kontaktów rówieśniczych poza zajęciami szkolnymi w formie on-line.
14. Rodzice uczniów utrzymywali kontakt ze szkołą w 93,3% badanych szkół.
15. Niepokojące zachowania uczniów zgłaszane przez rodziców dotyczyły sfery emocjonalnej, motywacyjnej oraz relacji rówieśniczych i relacji z domownikami.
16. Dyrektorzy uczestniczący w badaniu oczekują wsparcia Lubuskiego Kuratora Oświaty w zakresie interpretacji przepisów prawa oraz możliwości wymiany dobrych praktyk dotyczących edukacji realizowanej za pomocą metod i technik kształcenia na odległość.
17. 21% dyrektorów badanych szkół nie zna kompetencji organu sprawującego nadzór pedagogiczny.
18. Błędnie udzielone odpowiedzi na pytania ankietowe, podanie niepełnych danych oraz brak odpowiedzi na niektóre pytania ankietowe wskazują na nierzetelne wypełnienie kwestionariusza ankiety przez dyrektorów szkół uczestniczących w badaniu.

Rekomendacje

W ramach nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Lubuskiego Kuratora Oświaty:

1. zorganizować spotkanie z dyrektorami szkół województwa lubuskiego dotyczące roli, zadań i kompetencji organu sprawującego nadzór pedagogiczny oraz obowiązków dyrektorów szkół m.in. w zakresie rzetelnego udzielania informacji w trakcie czynności podejmowanych przez pracowników Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim;
2. zaplanować i przeprowadzić działania upowszechniające dobre praktyki związane z realizacją nauczania za pomocą metod i technik kształcenia na odległość;
3. zaplanować i przeprowadzić działania dotyczące aktualizacji wiedzy osób zarządzających szkołą na temat obowiązujących przepisów prawa;
4. zobowiązać podmioty podległe nadzorowi Lubuskiego Kuratora Oświaty, działające na rzecz doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz wspomagania pracy szkół i placówek do dostosowania oferty do aktualnych potrzeb.

W ramach nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora szkoły:

1. monitorować ilość zadań zleczanych uczniom do samodzielnego opracowania;
2. monitorować sytuację społeczną i życiową uczniów podczas nauczania zdalnego oraz udzielać uczniom pomocy adekwatnej do potrzeb;
3. monitorować funkcjonowanie emocjonalno – społeczne uczniów oraz udzielać uczniom i ich rodzicom pomocy psychologiczno – pedagogicznej adekwatnej do potrzeb;
4. zaplanować i przeprowadzić przedsięwzięcia związane z przeciwdziałaniem występowania u uczniów zachowań niepożądanych, w związku z realizacją nauczania za pomocą metod i technik kształcenia na odległość. Działania powinny być skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Załączniki

1. Arkusz zbiorczy ankiety *Diagnoza wpływu kształcenia na odległość na proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy w szkołach województwa lubuskiego.*

Pytanie 1: Czy w szkole monitorowano frekwencję uczniów?

Tak	Nie
387	0

Pytanie 2 : Ilu uczniów nie uczestniczyło w kształceniu na odległość?

Liczba uczniów, którzy nie uczestniczyli w kształceniu na odległość
154

Pytanie 3: Jakie trudności zgłaszali nauczyciele w realizacji podstawy programowej?

Liczba szkół, w których nie zgłaszano problemów	Liczba szkół, w których zgłaszano problemy techniczne	Liczba szkół, w których zgłaszano problemy w realizacji ćwiczeń praktycznych, wynikające ze specyfiki przedmiotu nauczania	Liczba szkół, w których zgłaszano problemy wynikające z funkcjonowania uczniów	Liczba odpowiedzi nieadekwatnych do pytania
94	63	53	55	73

Pytanie 4: Czy uczniowie mieli jednakowy dostęp do edukacji prowadzonej za pomocą metod i technik kształcenia na odległość?

Tak	Nie
327	58

Pytanie 5 Jakie trudności zgłaszali uczniowie w przyswojeniu określonych treści programowych?

Liczba szkół, w których nie zgłaszano problemów	Liczba szkół, w których zgłaszano problemy techniczne	Liczba szkół, w których zgłaszano przeciążenie uczniów pracą przy komputerze	Liczba szkół, w których uczniowie zgłaszali zbyt obszerny materiał do samodzielnego opanowania	Liczba odpowiedzi nieadekwatnych do pytania
100	70	21	27	101

Pytanie 6. W jakim zakresie rozpoznawano sytuację społeczną uczniów?

Liczba szkół, w których rozpoznano warunki socjalno – bytowe, w tym dostęp do TIK	Liczba szkół, w których rozpoznano stan emocjonalny uczniów	Liczba odpowiedzi nieadekwatnych do pytania
170	49	168

Pytanie 7: W jakim zakresie i ilu uczniów objęto pomocą materialną ?

Liczba szkół, w których udostępniono narzędzia TIK uczniom	Liczba szkół, w których udzielono pomocy finansowej i rzeczowej uczniom	Liczba szkół, w których nie zgłoszono potrzeb związanych z pomocą materialną
204	48	135
Liczba uczniów, którym udostępniono narzędzia TIK	Liczba uczniów, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej	
9670	228	

Pytanie 8: W jakiej formie i ilu uczniom w trudnej sytuacji życiowej zapewniono pomoc ?

Liczba szkół, w których nie zgłaszano potrzeb	Liczba szkół w których udzielono pomocy psychologiczno - pedagogicznej	Liczba szkół, w których zorganizowano nauczania na terenie szkoły	Liczba szkół, w których zapewniono wsparcie instytucji pozaszkolnych	Liczba odpowiedzi nieadekwatnych do pytania
39	106	28	25	228
Liczba uczniów, którym udzielono pomocy psychologiczno - pedagogicznej	Liczba uczniów, którym zorganizowano nauczania na terenie szkoły	Liczba uczniów, którym zapewniono wsparcie instytucji pozaszkolnych		
1070	154	104		

Pytanie 9: Jakie instytucje wspierały pracę szkoły?

Liczba szkół, które otrzymały wsparcie ze strony PPP	Liczba szkół, które otrzymały wsparcie ze strony ośrodka pomocy społecznej	Liczba szkół, które otrzymały wsparcie kuratora sądowego	Liczba szkół, które otrzymały wsparcie instytucji pozarządowych
213	214	203	52

Pytanie 10: Ilu uczniów objęto opieką świetlicy szkolnej?

Liczba uczniów objętych opieką świetlicy szkolnej
937

Pytanie 11: Czy zapewniono chętnym uczniom posiłki?

Liczba szkół, w których zapewniono posiłki uczniom	Liczba szkół, w których nie zapewniono posiłków uczniom
132	240

Pytanie 12: Czy nauczyciele sygnalizowali niepokojące zachowania uczniów podczas lekcji prowadzonych on-line?

Tak	Nie
297	88

Pytanie 13: Czy zachowania uczniów dotyczyły?

Przejawów agresji wobec nauczyciela	Przejawów agresji wobec rówieśników	Zniechęcenia	Przemęczenia	Inne
29	51	259	238	108

Pytanie 14: Inne zachowania uczniów dotyczyły.

Naruszenia dyscypliny podczas lekcji	Apatii, zachowania depresyjnego, autodestrukcyjnego, izolacji od zespołu klasowego.
74	14

Pytanie 15: W jaki sposób zapewniono uczniom możliwość nawiązywania relacji z rówieśnikami?

Liczba szkół, w których umożliwiono uczniom pozalekcyjne kontakty on-line	Liczba szkół, w których zorganizowano kontakty małych grupach w formie stacjonarnej
307	78

Pytanie 16: Czy rodzice uczniów utrzymywali kontakt ze szkołą?

Tak	Nie
372	11

Pytanie 17: Czy rodzice sygnalizowali niepokojące zachowania u swoich dzieci?

Tak	Nie
260	125

Pytanie 18: Czy niepokojące zachowania uczniów dotyczyły?

Przejawów agresji wobec nauczyciela	Przejawów agresji wobec rówieśników	Zniechęcenia	Przemęczenia	Inne
7	37	232	216	81

Pytanie 19: Inne niepokojące zachowania uczniów dotyczyły.

Obniżonego nastroju	Zaburzenia relacji z członkami rodziny	Przejawów uzależnienia od TIK
31	10	11

Pytanie 20: Czy Dyrektor szkoły oczekuje wsparcia Lubuskiego Kuratora Oświaty?

Tak	Nie
109	274

Pytanie 21. W jakim obszarze Dyrektor szkoły oczekuje wsparcia Lubuskiego Kuratora Oświaty?

Liczba dyrektorów, którzy oczekują bieżącej interpretacji przepisów prawa	Liczba dyrektorów, którzy oczekujących upowszechniania dobrych praktyk w zakresie organizacji kształcenia na odległość	Inne, nieznajdące się w kompetencjach LKO
18	9	82

2. Arkusza zbiorczy ankiety Podsumowanie wsparcia udzielonego uczniom i ich rodzicom w czasie ferii zimowych 2021 r.”

Arkusze zbiorczy ankiety „Podsumowanie wsparcia udzielonego uczniom i ich rodzicom w czasie ferii zimowych 2021 r.”

województwo: lubuskie

ogólna liczba publicznych poradni psychologiczno- pedagogicznych w województwie: 19

w tym poradni specjalistycznych: 15

numer pytania w kwestionariuszu ankiety	pytanie	treść odpowiedzi /proszę podać sumaryczne wyniki udzielonych odpowiedzi w poszczególnych kategoriach	
1.	Czy na stronie internetowej poradni zamieszczono informację o formach wsparcia udzielanego przez poradnię w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w czasie ferii zimowych?	tak	nie
		18,00	1,00
2.	Czy poradnia w czasie ferii zimowych uruchomiła infolinię dla dzieci, młodzieży, rodziców/opiekunów, nauczycieli?	tak	nie
		6,00	13,00
	Jeśli tak proszę wpisać sumaryczną liczbę godzin funkcjonowania infolinii	348,00	X
3.	Czy poradnia w czasie ferii zimowych ustaliła stałe dyżury telefoniczne (poza infolinią) dla dzieci, młodzieży, rodziców/opiekunów, nauczycieli?	tak	nie
		16,00	3,00
	Jeżeli tak, to proszę wpisać godziny pełnienia dyżurów telefonicznych	8.00 - 17.00	X

		tak	nie
4.	Czy informacja dotycząca wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w czasie ferii zimowych została przekazana do dyrektorów szkół znajdujących się na terenie działania poradni?	19,00	0,00
	Jeżeli tak, to:		X
	W jaki sposób dyrektorzy szkół zostali poinformowani o wsparciu udzielanym przez poradnię w czasie ferii zimowych?	e-mail	14,00
		telefonicznie	16,00
		w inny sposób /proszę wymienić/	X
		pedagogom szkół powiatu świebodzińskiego w ramach grupy wsparcia	1,00
		plakaty informacyjne	1,00
		facebook	5,00
		lokalne media	1,00
		nie zostali poinformowani	0,00
5.	W jaki sposób informacja dotycząca wzmożonego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego udzielanego przez poradnię została przekazana uczniom, rodzicom/opiekunom oraz nauczycielom szkół znajdujących się na terenie działania poradni?	na stronie internetowej szkoły	7,00
		zamieszczenie informacji w dzienniku elektronicznym	8,00
		w inny sposób / proszę wymienić	X
		FB, strona www poradni	12,00
		kontakt bezpośredni	4,00
		ogłoszenie przy wejściu do poradni	1,00
		strona www starostwa powiatowego 1	1,00
		nie zostali poinformowani	0,00
6.	Łączna liczba uczniów publicznych i niepublicznych szkół podstawowych, którym udzielono bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w czasie ferii zimowych	818,00	X
	w tym: / uczniowie szkół specjalnych wykazywani są odrębnie /	liczba uczniów klas I-III	422,00
		liczba uczniów klas IV-VIII	379,00
		liczba uczniów szkół podstawowych specjalnych	17,00
7.	Łączna liczba uczniów publicznych i niepublicznych szkół ponadpodstawowych którym udzielono bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w czasie ferii zimowych	125,00	X
	w tym: / uczniowie szkół specjalnych wykazywani są odrębnie /	liczba uczniów liceum ogólnokształcącego	56,00
		liczba uczniów technikum	37,00

		liczba uczniów branżowej szkoły I stopnia	26,00
		liczba uczniów branżowej szkoły II stopnia	3,00
		liczba uczniów szkoły policealnej	1,00
		liczba uczniów szkół ponadpodstawowych specjalnych	2,00
8.	Łączna liczba rodziców uczniów publicznych i niepublicznych szkół podstawowych, którym udzielono bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w czasie ferii zimowych	850,00	X
	w tym: / rodzice uczniów szkół specjalnych wykazywani są odrębnie /	liczba rodziców uczniów klas I-III	403,00
		liczba rodziców uczniów klas IV-VIII	418,00
		liczba rodziców uczniów szkół podstawowych specjalnych	29,00
9.	Łączna liczba rodziców uczniów publicznych i niepublicznych szkół ponadpodstawowych, którym udzielono bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w czasie ferii zimowych	92,00	X
	w tym: / rodzice uczniów szkół specjalnych wykazywani są odrębnie /	liczba rodziców uczniów liceum ogólnokształcącego	47,00
		liczba rodziców uczniów technikum	20,00
		liczba uczniów branżowej szkoły I stopnia	22,00
		liczba rodziców uczniów branżowej szkoły II stopnia	0,00
		liczba rodziców uczniów szkoły policealnej	0,00
		liczba rodziców uczniów szkół ponadpodstawowych specjalnych	3,00
10.	Najczęstsze problemy zgłaszane przez uczniów dotyczyły	sposobów, form spędzania czasu wolnego,	6,00
		relacji domowych, rodzinnych,	8,00
		kontaktów i relacji rówieśniczych,	13,00
		inne / proszę wymienić /	X
		trudności w nauce zdalnej	2,00
		trudności dydaktyczne	12,00
		wybór szkoły ponadpodstawowej	1,00
		problemów emocjonalnych	10,00
		izolacji od grupy	2,00
11.	Najczęstsze problemy zgłaszane przez rodziców uczniów dotyczyły	sposobów, form spędzania czasu wolnego,	8,00
		relacji domowych, rodzinnych,	16,00
		kontaktów i relacji rówieśniczych,	11,00
		inne /proszę wymienić/	X
		kwestii wychowawczych,	12,00
		braku motywacji do nauki	4,00
		lęku przed szkołą	2,00
		obniżenia osiągnięć edukacyjnych	2,00
		problemów emocjonalnych	7,00
12.		rozmowy, porady, konsultacje telefoniczne,	12,00

	Sposoby, formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielonej uczniom	rozmowy, porady, konsultacje z wykorzystaniem komunikatorów internetowych,	6,00
		wizyta bezpośrednia w poradni psychologiczno-pedagogicznej,	16,00
		przewodzenie terapii dzieci i młodzieży oraz ich rodzin,	11,00
		inne / proszę wymienić /	X
		przewodzenie diagnozy dzieci młodzieży	8,00
		warsztaty	1,00
		udostępnianie materiałów	1,00
		interwencja kryzysowa	1,00
	Poradnia nie proponowała <u>dodatkowego</u> wsparcia psychologiczno- pedagogicznego w czasie ferii zimowych	19,00	X
13.	Sposoby, formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielonej rodzicom	rozmowy, porady, konsultacje telefoniczne,	15,00
		rozmowy, porady, konsultacje z wykorzystaniem komunikatorów internetowych,	5,00
		wizyta bezpośrednia w poradni psychologiczno-pedagogicznej,	14,00
		przewodzenie terapii dzieci i młodzieży oraz ich rodzin,	17,00
		inne / proszę wymienić /	X
		udostępnianie materiałów, linków	1,00
		terapia rodzinna	1,00
		mediacje	1,00
	Poradnia nie proponowała <u>dodatkowego</u> wsparcia psychologiczno- pedagogicznego w czasie ferii zimowych	19,00	X
14.	Jaka/jakie formy wsparcia spotkały się z największym zainteresowaniem / proszę wymienić /	porady w bezpośrednim kontakcie	12,00
		Konsultacje	6,00
		terapia	4,00
		konsultacje telefoniczne i on-line	4,00
		diagnoza	1,00
15.	Czy można stwierdzić, że zaproponowane <u>dodatkowe</u> formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w czasie ferii zimowych, spotkały się z zainteresowaniem dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli?	zdecydowanie tak	1,00
		raczej tak	10,00
		zdecydowanie nie	

		raczej nie	3,00
		trudno powiedzieć	5,00
16.	Która grupa odbiorców wykazywała największe zainteresowanie <u>dodatkowymi</u> formami pomocy psychologiczno-pedagogicznymi w czasie ferii zimowych?	dzieci/uczniowie	4,00
		rodzice	15,00
		nauczyciele	0,00